

श्मीरजन्मारुण्ये ॥३॥ तत्प्रतापभयास्त्वयेद्यक्षोभन्नत्येकुसः ॥ जेतुवासः कुवलयंषुष्फरत्तानमाप्नयान् ॥४॥ अथि
च ॥ त्ताप्यश्रद्धश्चरमाचलदुर्गितीयपुकुमक्षाली ॥ कांतं भृतीक्ष्य भानुं मखमुद्गात्यजतितत्त्वरस्य शा ॥५॥ यदा ॥ चंद्राङ्गयो
भिथोद्देष इति मिथ्यान्वथाकर्थं ॥ चंद्रविष्टकपदे त्वीनेत्तस्य श्रीः कमलं गता ॥६॥ इति त्रुतार्किनिमित्तमुखः तमेव प्रदेश
प्राप्तः ॥ यन्नसामग्निरेक्षणा दृशा ॥ आगत्यच ॥ कमलचंद्रं सर्वगीतिक्तसमीरसंस्पर्शविर्द्धितानं गव्यथः ॥ रुगतं ॥ पद्मि-
निकिमितिक्रीडासमझेद्युज्जाल वोषिनहिकिते ॥ हरहरविस्मर्त्योक्तं द्वनुजज्ञासवित्तरक्तयाः ॥७॥ धिक्तेष्वृवरा
गं सोरभ्यं अमरद्युतां चापि ॥ पापेचंद्रदनतिलके जराभुतं गेन संवृतायस्मात् ॥८॥ तपस्याराधनं हित्यामफनाप्राप्नयिकि
यः ॥ क्रोधानमदतामेतित्रोदाहरणमरुत् ॥९॥ इति चिंतयन्देवान्नार्वं उलतासंगताः ॥ इद्राइव ॥ कनकवलिकाम
हिताः दुर्जनाइव वहुलतात्त्वसच्छोभाः संगीतकमाइव भूभागाः ॥ इतउत्तरतोनाम्नवकः स्ताकः लतासंउपश्च ॥
वहुचित्रकोदक्षपूर्णः क्रीडाद्वैतश्च ॥ विलसदुर्वितः पुष्पप्रकरः ॥ पक्षिनिकुर्वन्वस्तरवयति ॥ इतः पश्चिमतीवनि

ताजन इव चलदल कः सत्पर्णः ॥ तव वरु गिव सोहे गः पूरु दृक्षः ॥ इति वदतः मराल क स्यवन मना क एष विमया च मग्या
 श्रांते नश्छतं ॥ अबु कोपि ने त्रानं दोभूतः ॥ तद्धुना पिनि फुन लीले वर्द्धं जरी रानां रंजयति लोचन लोभनीया मानुसं क स्प
 न चरणा लक्ष्मी रसमुद्रिता भूमिः ॥ इत्यालोचय न्नेव क स्मृश्चित्तु तासंड येनिषसाद् ॥ मराल क तत् ॥ अयोकि भिर्देवि सर्गमिक
 रुष्यि देवः मनाग्निपमुदुकिं नांतर्चयति ॥ न सम्ब्रहं पश्यति ॥ न समितं भाषते ॥ न यन भूमिमुमुमोदते ॥ न मंदमारुतमुक्षं प
 ते ॥ तद्वंक्षं मया रघुलितं भवेत् ॥ भयहुता वर्त्मना भाषया भिः ॥ कोगर्वः प्रभूपनी विनां ॥ किंशाद्वेन मित्रधमतु गतानां ॥ काव
 मानगणना धनि कराध कानां ॥ इत्यालोचयुनः प्राह ॥ देवात्र ॥ संमुग्धालिपि रष्टुता ज्ञवदनं गत्क्षसद्वसंकराजच्च
 दनन्यारुष्यत्रिलक्ष्मु न्नागभाग्यास्पर्द ॥ रभोरुष्मिक्षमद्विकाशगतिकं संयत्वयोक्त्रा सितं रम्पराजग्निरया भणे समदतं ॥
 इत्यद्विक्तिएवतदभिमुखीभूय वयस्य मराल क फाले इति सस्पृहानंदस्तं पद्धति देवे श्रान्निया सेश्रीमहूर्नदश्यते इति तच्छे ॥ २६
 धं पयाऽप्त ॥ तदाकर्ण्य सर्वे ॥ लीरत्वमाले पुरः ॥ ३॥ इति नकथितं भवता ॥ तद्धुनां किंश्रीमहूने नक्षीमज्जीवने नवाकुख्यमिति

कथयन्नेववाप्यनिरुद्धनयनयुगुलः॥लत्ताटाहितदक्षिणपाणिनलः॥मूर्डितदवसहिनिपपात॥जथमराल्कोषित्तातचे
तोयिकारदीजः॥अहोकथमेनादशांप्रापितःकथाचनवातिधीरप्रकृतिरधिदेवः॥तत्स्त्रीरत्नंकुतोवानभवेत्॥अपिनाम
सानिगरुयेत्ततात्तुजालेनाश्रमुवत्त्वम्भवभीयादपिषट्क्ष्वरेणएषदश्वं॥धन्याखुभगयतःकुरुमधन्वनःप्रभावृष्टि
पारी॥यदवलाजनादपिष्टरिभवमनुभवंतिपुरुषपुंडरीकाःतदक्षनाभयाकिंकृतेनभवितव्यं॥सर्वथापद्माविद्वरुया
स्मिसंरृतःअतएवमृगयापरवत्तोन्यदवस्थितेदेवस्तत्त्वथमाश्चासयामि॥यदितन्मेतमेवानुसरामितहिस्यभावुतोव्य
समिनःमत्योत्साहनंज्वरितस्येजलसेकवद्विषमांदशांप्रापयेत्॥वस्त्वत्ताभेत्ताभेत्तुभयत्तोकभाष्टता॥यदिवानिषेधयमिति
तर्हिसिद्धएवप्रणयप्रसरभंगसद्विधानमोस्त्वाधात्रे॥येनायंविभितःस्मेहपादः॥येनवदःपुमान्नेशस्यगान्नाणान्नालनेपि
स्तुक्षमिदंकेनवित्॥दीपेयातेत्वापत्तिपतंगोविनश्यतिक्षप्रं॥अतएवमामिसरिवत्तेहोवक्षेत्रिकिंचिदप्यनः॥३॥इ
तिभवतुतावदेनस्यतोनयामीतिसंचित्याह॥देवधीरप्रकृते॥इतःकिंचिदवदूरतएवस्तुवर्णमुखरीतामनुस्तुत्यमर

शरजर्जरितमानस्माशासयतुदेवः॥यतः॥उसुलकेसरावलिविलसत्कमलालिपुंजीककुर्वन्॥आपञ्चकर्दर्बतद्वन्
युगल्लनकस्यमोदयु॥थाइहितदनुश्रीनिवासोपि॥वयस्यमरालकसार्थतनसमयदलदिवैवरदामकोमलेनतक्षयाक्षेण
विद्वस्यमसद्वयेवीडासजनतागांभीर्यधैयमित्यलिंचिदपि यामहत्तार्वजकंतमित्यति॥तलिमपिसूक्तमसूक्तंयामाक
थय॥नप्रभुरस्मिन्नसमितिकथयन् साभ्यस्त्वयइत्थल्लिंघम्भूय॥तदाप्रगल्लकोपि॥अयेवराकेणानेनप्रदनपिशगचेनपि
रहव्यथापिरक्षितवररुद्धकीमारोपितोदेवः॥तथाहि॥नद्वधातिरतिंतत्येक्षिल्येन्द्रस्तरयंतिवीणाः॥प्राणाश्चनस्यह
यमितराज्यायभोज्यायन्च॥॥अपिच॥अंगीकरोतिवाधियेनमाघर्यं॥संकुचितावाक्तनशुक॥विस्मृतंन्यातुर्येनक्षतर्यं॥ग
तास्फुलिनिचार्तिः॥वर्द्धित्यसन्ननहसन्नक्षीणारुक्तनमनोरुक्॥उपनितावाधानुक्षधा॥तदत्रदेवमेवशरणंममसंदभा
ग्यस्य॥सत्यमाहभगवान्मुरस्थनः॥रिंगतरंगचलद्वुजकोक्षियस्त्विज्ञकर्गधभरणसितवातपोताः॥कंदर्ववाण २७
गणमिन्नकरःक्षतेमक्षोरस्त्रीतिमधत्ताकलयंतिहत्तेति॥१॥यतः॥पुंद्रेक्षन्यायवरसंगतमंगमोदरनियन्तरदधिष्ठुषि

तपुष्पदाणं॥ कामस्यसो थस्तुते परिरंभलग्रजांताकुचाग्रहरिचंद्रनकर्कटोयः॥ अस्त्वेत्तदेवं सदन इव मां मध्याङ्कसमयोति
तर्गाधते॥ प्रायेषत्तुष्टितो कोपिसलिंपातुमिष्टति॥ अन्यथा पुष्परस्तानं प्राप्तया दर्पनाकृतः॥ ३॥ तदिदृशीर्णियन्नारंड
धारमिलदलिष्टत्वीगीतमाद्यकुर्गंजायमायाभ्वनत्यप्तिरिवकुलसस्फुत्कोकिलात्मापक्षद्यं॥ वेत्त्वमस्त्वीप्रसूतप्रसुम
रलितामोदसंवासिताशानीउक्तिउद्दीजासिप्रसवभरनतंतरंसालंभजामि॥ ४॥ इतिसंवित्त्य॥ इतस्ततः सर्वारित्यक्षः
कामपिदनोद्देशं संचरंतीद्याललोकलंद्यागवामालोक्या॥ पुञ्चांगगंउत्तलसुंवनलोक्यतो विजिर्जहा सिनितरां कनकामिला
र्षं॥ ५॥ श्यामेभ्रमरराजिमनोहरेत्यमान्द्रतारमवनोजयजीवक्षग्ने॥ ६॥ इतियावद्दतितावदेवयद्यक्षयाक्याचनवनितयाते
त्रैव प्रागेणक्षपिगर्खत्यासमाकर्ण्यआभुग्रकर्ढं॥ कोयमिहधन्योमामाद्यावर्द्यतिपृज्ञामितावरित्यपसर्प्य भद्रसुखकोभ
यान्महानुभाव इतिज्ञातुमिष्टामीतिनयासादरकृतांजस्तिपुटयोक्तः॥ साश्र्वर्णीचपलाक्षिअस्पास्ततरोरावत्त्वाभरणीभ
वक्षणं॥ भ्रांतासिअहमपिकम्भित्यांथः॥ कासित्तुं॥ द्वयासि॥ किंते पाणो॥ इतिताममिधायतयापितरुलरूदपरिचर्य

सातथा स्थिति जल्यं खा॥ च्छाया भवत्रो धसा लेपरि मलक हरी चं रते किं शके स्वत्वो ष्ठी शोभा करु श्री रघु रुद्र दली वृक्ष वारी षुल
 भपा॥ कुर्ते रेके कर्स पत्तुरि कलन चणे: सर्वसंपत्तु महृष्णो णीर्मदा रचूत दुमत वगरि माम द्विरा मप्प भृमः॥ १॥ इति रसाल
 दुमस्त्वयन व्याजा दारसा नंकल व खास हत न्वै वक्षण मति ष्टुत्॥ इतो देवो गपे॥ अहो क्रिमिति वक्तव्यं॥ यद्यै यं कृष्णाणी मत्त्रेन भ
 रं जा ना तीति द्विभुवन चातुर्थ निधान रुजा नदो षारोपः॥ ज्ञात्वा पितृहर्मिति ष्टुतीति न तादृशो जीवः॥ ज्ञात्वा ज्ञात्वा या क्रिमि
 ति प्ररुत विन्द्वा त्वयुः॥ अधृश्वो यास फलो भवे न्म नोरथ इति ता द्वन्द्वः॥ सर्वति प्राणाः कं हर्षहत क स्पत दैवस्पष्ट वृन्दनि
 वेदितमित्यधीरता त्वा घर्वं॥ कस्मै चिन्मिवेद्य सरवी भवा मीति चरण लम्ब कंठ कचाल न रिति॥ अलमे तद्वत् रागेण यु
 रमित्वा॥ देवुमेव द्वारण मिति साधारण सरणिः॥ सप्रयुते न भवितव्य मिति यपृष्ठे षणविधिः॥ मदना दीने वृक्षिका
 या मीत्यकांडतांडविधिः॥ एउत दुभय त्राष्णि समिति चातुर्यभीतः॥ देहं यजा मीत्युभुधचरणा तुचरण प्रसर्गः॥ २
 ॥ किंच॥ निद्रानया तिनयनं व्याधु त्रुता मृगी नुकां तारं॥ अचलान विजरुक्ति नेव वायु नाज उधो॥ ॥॥ रागस्तीव्रं

प्रसरतिक्तुणोगुणिनांशथालोके॥आवेगःइद्वितरःप्रतिभाक्रमवल्लींद्राणां॥१॥इत्यास्म्येवालोचयन्मदते
वेदनातिस्फुतेतरवेदमःमनःकर्त्त्यतांतांकार्तांस्वसमीपमागतामिवाकलयन्प्रसारितवाहुयुग्मःआप्स्तिगुत्तमिष्ठ
नृतत्रकिमप्यदश्युभयेवंचितोस्मिन्दनहतकेनयोर्नेनदेवेनवायेनवाकेनवाअथवास्मृतेरेवापराधःयथानेयंविति
तेतिज्ञापितं॥तथाहि॥ईषद्यात्तरंगिताधरपुष्टोनीलन्धेधाक्षरश्चेरीस्तुचितरागसागरमिलङ्गज्ञानदीप्रक्रमां॥क्रो
उतांपरिधायचुंवितुशुपक्रांतेथकार्तामर्णिमच्यानंदयुतेविधातमकरोत्कर्मिलमृतिःपामरी॥३॥इति चित्तयन् शिष्टतः॥
तिष्ठतेतत्॥इतःसापित्यवर्तात्युक्तुमारभत्॥ज्ञातएवकिलनस्तमितमितिसमस्तलोकःस्तेतसभास्तररा
स्ततनिरियत्यरक्तायित्तारस्तारद्यतरुहरिणकुलोत्तरः॥उत्तरद्युगुरुगांगेयकर्णभूषणहारिनरोपवित्यशिर्तिसंरम्भः
॥संरच्याधाविवसुरसभावमितिदक्षः॥दक्षिणेष्वक्षीणाभिसंसदस्यीद्विष्णोनामदेवाः॥यत्रच॥निरंतराक्षसंमतानं
द्वितजगतांगवांद्रास्त्रानांचयपरिपालनेनाभतजीवनानांदेवानांदूजानांचात्रिष्णगोव्रानंदकर्णप्यगदः॥स्तर्वे

तजीवतिलोकः॥तथाहि॥तिमिरवाधाकुष्ठपक्षे॥पुंडरीकोमत्तिःसरसिः॥पांडुकथाश्रवणंमहाभारते॥रोहिणीसंबुध
२९ श्रद्धमसः॥कुसमयतनमाचालेषु॥उष्णवायप्रसरोग्रीष्मे॥क्षयसंवत्सरेषु॥किंबुहना॥मणिःसरुक्तनदीवर्गःसदा
बुद्धलगदूदः॥सामयश्रीरथाभ्रतिदैत्यदनवर्मडले॥३॥यन्त्रमालिन्यान्विताःआरमाःक्लैरामाः॥राजद्वैष्णवःकोक्ताः
तलोकाः॥किंच॥निषादरिजातिभेदुत्थकुलाः॥चरणप्रहारभेदिताअशोकाइवयीरतोकाः॥तत्तदूरांस्पोपवर्ततस्पम
धे॥अस्तिषुर्दरपुरःसरजिलंपञ्जनताल्लतसंपदप्रपूर्वमणिमुंचायमानमाकलोकप्रतिबिंवाग्नितशोभाभवनंवनमि
वकमलावास्तखानं॥आरस्त्रानंसर्वसंपदां॥पञ्चवन्नशांतरमणीयर्ण॥लसस्कराजन्ममणिभद्रस्कराजन्मनारायण
पुरंनामनगरं॥यन्त्रस्तूर्यसोमसंततिपठिताःवाराइवरीराः॥वातगतिवंधयःकुरंगाइवतुरंगाः॥श्रीनिवासयो
ग्यानिवनानीवभवनानि॥किंचातिप्रपञ्चेन॥प्रजारंजनंवीक्ष्यराज्ञोस्येशेषुरीयन्नगानांकिलात्रागतेनिनितिंप्रि २५
याभोगिनांसायतस्तदुजंगाःपुराणप्रसिद्धाःवभूयः॥तत्रच्युतिप्रशस्तप्रतापन्यात्तावतीकवलितनिरित्य

हितजन्मनिर्जितसोजन्मर्जितराजन्मवनिताजननयनवीतवीरजमात्वाविभूत्वलग्लदशधारानदीमाहकाया
मानभुवनस्त्रियितयशःप्रसरःसरद्वरकनायकगुणमणिः॥मणिरिद्वसन्मात्रमध्यस्थितः॥राजात्वसत्याकाश
राजोनाम॥यश्चयुधिष्ठिरदयनंतविजयघोषसुरवरितदिष्ठुरवः॥अजैनद्वदेवदनसंपन्निरस्तुरसुरःज
रासंधद्वभीमकद्विशारदः॥यस्मिनक्षत्रिक्षिति॥दृदृद्युम्ममेर॥विग्रहोदेहुयु॥कर्णकर्णगमेर॥किंपत्त्वयेन
प्रलवताहल्देषिष्यस्तरेषिसरेषिच॥पयोधरयुगेनेवरमणीनांकदाच्चन्॥३॥कर्णकरःपुरुषेष्वग्नःस्त्रीमुर्चुर्णिनग्ना
स्त्रिजा॥कुमारेषुमहासेनस्तारकानंदघातुकः॥४॥सहरजहसमंडलघनाश्रयःस्यद्वन्निराम्बन्॥कल्या
णशद्वयुक्तराजाकाशमिधोजयति॥५॥अथंकदान्निर्दृयन्नपालःएकभायसितोषिप्रजारहितः॥नतन
यापेक्ष्यपितनयापेक्षी॥मदनमूर्तिसिवकमलीदग्नजातांकांचनुकन्यकामलभत्॥ततश्वगतेषुकेषुनिर्दृवसे
षु॥भूगणियंजनयेयनुदिनमयनीपतेषुर्देभवति॥इनिसर्वेषुकुमारंप्राप्तःततस्थाधरादेवी॥६॥निव्रभिर्देश-

तु ॥ तोषयामासनपरिंतकलबधराद्यर्थ ॥ तत्रैव कागोत्तमासाधमहीभूयचापरा ॥ १ ॥ अस्येतदेतत्पि ॥ भूयसीवेतासंजा
ता ॥ तत्कृत्त्वैषतः कथयापिकथनीयद्वैषर्ण ॥ अन्यदातु ॥ राजपत्नीधरदेवीप्रथमोच्छसितकुसमकलिकयेवमद्वीलतांश
रकालकलयेवरकानिशांनिलिपतरंगिष्येवहरचंद्रेरव्य ॥ नवनयोन्मेषशस्तिबुध्येवद्वयिकरिति ॥ विनयसंपदेवविद्या ॥
अभिनययोवनोद्याराजमानां ॥ तनयाविलोक्य ॥ इयंकेलयवाहयोग्याजाता ॥ अस्पामानसकासारमेवतुषीकृतसक
लसरोजातं ॥ गणिकासमूहमिवरकाशोकनयपत्नवोत्त्वसितं ॥ अनिरुद्धमिवचित्रलेखालंकर्त ॥ पाणिंगहीतुकः पुमान्
कृतकृतराद्विवर्ततद्विनजाने ॥ नकेवलंकृतुष्टेषुकिंदुदेवेष्टपि ॥ यतः ॥ इद्वोभूमज्ञानानासः ॥ स्त्र्यस्त्रिहर्सः ॥ चंद्र
स्त्रेकहस्तश्रवणः ॥ इत्यात्मोच्य ॥ उतुंगसोधगतमणिमनिकायामुपविष्ट ॥ प्रसन्नचंद्रमंडल ॥ अवेक्ष्य ॥ दिष्टेनदत्तासाशो
भाचंद्रप्राप्यलसत्यलं ॥ इत्कलाकिंचिद्वसंतं आकाशभूपमासाद्यप्राप्तायसरामणदेवी ॥ वित्रादनायथाकन्याप्राप्यवसर ३०
शंपतिमिति ॥ ततश्चरेवोपिकिंचिन्नरतिष्ठत्वं कं प्राह ॥ देविसत्यमेतत् ॥ मद्यापित्तात्पुरेव ॥ विंतु सरस्वत्येवप्रश

लकराया: स्तवदोषरः कर्तिर्चितयन्नपिननिश्चर्यं प्राप्नो भिर्देवेष्यपिकिं पुनर्मनुष्येषु ॥ यतः ॥ दीषः पूषा
चसदाररः ॥ इदंश्च समुद्रश्चनीरसानंदः ॥ अस्त्वेन तत्तरणि ॥ खज्ञाश्रोरपिकन्यामा भूत् पश्यतश्य ॥ मुग्धोभूतेन्नभूतेन्नशशिरो
मण्डोक्तकोवरः ॥ क्षाद्यो दक्षस्य धिक्कृत्यातातांदुः खज्ञी द्विनद्विति ॥ अथसा भर्तृणदितमाकर्ण्यहुं होक्तिसुच्यते ॥ दक्षः पु
ण्यवतांश्रेष्ठो नीचेन स्यकर्थं भवेत् ॥ एको राजा दृती यरता जाना तारजशे रवरः ॥ ३॥ किंच ॥ इत्याधार्याचालि कामाचर्तनरमा
न्नायपार्षतः ॥ धर्मगुणं च विजयमिपिकिं नापभाग्यतः ॥ ४॥ अतः सप्रयत्नेन पुरुषेण भाव्यं देवं तत्सहकारि भवतीति
प्रशायतांद्यादः ॥ अतः परं आर्यपुत्रः प्रमाणमित्यल्काजोषमासीत् ॥ विरतवचनार्यातस्यादेव्यांस्यर्यवरमहो स्वस्य
राज्ञायतमानेन सर्वेषि भूतुल भाजो राजपुत्राः आकारिताआजग्नुः ॥ तत्र केचनदोषाऽवजसन्मणिमालालंकृताः कुं
उलिनोद्यारुणीप्रमधाः ॥ कर्त्तुकिनोरसातलं भूषयं तोभूभूतः ॥ केचन ॥ केलासपतय इवत्यार्यः दषप्रियाः सकुमारः
अहीनमालाभरणः राजदोषरवरः ॥ केचन ॥ तु ॥ हनमिरय इवव ॥ अचलसर्वधयोग्याः ॥ रूपेण मेन कामपि सोहर्यतः

अनेकशिरयरश्रीविशालिताः॥ उत्सकृटकाः॥ सप्तशनंदनाः धरभृत्त्वक्तव्यतिनश्च॥ केचित्॥ दिग्गजाइव॥ भद्रासनशो
भावहाः॥ पर्णगारसंदर्शः॥ स्तावभोमापि क्षर्षपदश्च॥ अथतानुराजपुञ्चानुदेवतां सभामनयत्॥ याखलुग। महाराजेरि
वप्रकृतिहृदयज्ञेः॥ दुष्टुत्रैरिवगोक्षमधेः॥ त्रौतुपैरिवतीव्रकरणेः॥ अनत्यश्चित्त्वेचर्गेः॥ सर्वविस्त्रावित्विश्वकर्मा
नस्तेःनिमित्ता॥ तस्यांकिल॥ संवृत्तिकृत्कर्त्तव्यमिव॥ अवरमणिगणभूषितायाः॥ वरुणभायधिमिव॥ अनंतरसुखायो
द्वासितपुत्रिकादृश्चित्तजननिजायांमयैरिवभास्तरचंद्रकातेः॥ गरुडैरिवविलसेतत्तमगमणिमिः॥ कपिमिरि
दक्षतारेः॥ प्रभातकालैरिवपग्रगोच्छ्वलेः॥ इन्द्रैरिवसदज्ञेः॥ यसंतवक्षेऽरिवसप्रवातेः॥ मुणिजात्तकेः॥ अलंकृता
रक्षकोऽग्न्योगिष्ठिवद्यातेषु॥ दानयेष्ठिवहिरण्यरजितेषु॥ यनसंन्निवेदीष्ठिववहुतताष्ट्रेषु॥ क्षद्रग्नामेष्ठिवदुर्वर्णप्रचुरेषु॥
शुरन्निश्चकाशोष्ठिवन्द्रतागमिरामेषु॥ दुष्टदरजेष्ठिवअनेकवरपादसमितिधाचालिकेषुआसनेषुउपविष्टराज ३३
पुत्रकर्दये॥ मटनरितशालभंजिकार्षुजेषु॥ तदृश्चित्तश्चयनिष्ठलजनेषुच॥ विभावितेजउचेतनविपयसि॥ चल-

नक्षयानुभीयमाने॥ आगारन्त्रिप्रतिमान्यासरग्रहिविताजनतायिवेके॥ द्विवक्षमुपसंकेतद्वक्षसारमूर्खीभव
समाजने॥ समाजने॥ तत्रतत्रपर्यटतितांबूलकुरुमन्दमषट्यासादिसंगठद्वयदायिजने॥ राजाज्ञयाआकाशिता
भर्तृद्विरक्षश्चीवनिर्जिरनारीकर्दवपरिवता॥ मुग्धमध्यनेपथ्या॥ रंगधरासातुर्गकुचश्रीः॥ आपचमूर्खभूषितिर्प
रक्षे॥ १॥ तत्तत्तत्तांचंपकवद्वीनामसखीप्राह॥ भर्तृद्वाग्रके॥ पश्य॥ एतेराजपुत्राः स्यायसंसक्तचेतसः॥ तेदेतेष्वस
तमसंगीकुरु॥ कथया भ्येतेपर्णनामरूपक्रियागुणान्॥ तथाहि॥ एषकिल्लानेककांडचक्रकीक्षिसंपदोभमानवाहि
नीभरमज्जितविष्वक्षभूभूलकर्दवः॥ महासत्यप्रचाररमणीयः॥ इतितानेकनिकटकर्तारागोज्जुभमाणोल्लिको
यमगाधददयः॥ सिंधुराजोराजनंदनः॥ एषकिल्लसर्वतोमुखातिरुद्धसंचारस्तार्थकित्तानिमिषचूडामणिविभवोनि
जविलासस्तीकितासरोगणमहितमहितउपतरणिवर्शावलंबिजकाकलितरसगनुभवःराघवसद्वःसस्पर
जःकर्दर्पकेतुर्नामगरा॥ एषकिल्लअनेकभूमिकाग्रहणविद्यानुरूपविधिविधिक्षावलजागरुकपरिग्रामपरियतः

३२ न यत्यमराधिकरणस्तानभूषायमाणः॥४॥८ सर्वगहारः॥५॥९ गशती॥१०॥११ आनर्तदेशधिष्ठितिः॥१२॥१३ कंलकंदोनामुद्दिति॥१४॥१५ शो
यशालिनितद्युप्रियसरव्यावर्णितेसदसिराजकदंबे॥स्तोत्रपाठरसिग्रापर्मोमागधान्तपुरस्ताबुद्दमेनै॥१५॥१६ दनु
तेषांहेषिंस्वह॥आरुष्यदृष्टिर्विभूतिःपुरंगतायांभर्तृदारिकायां॥प्रतिकलज्ञभमाषयोद्यनभरतेचुनलोभनीयाव
रुद्यायां॥मदादेपरिजने॥कर्त्तव्यमूदे॥देवेआकाशभूयेपिर्वित्तावाकुलचेतसि॥यथागतंगतवृत्तिमिलिनराजवर्गे
॥अग्निक्रोतेकस्मिंश्चित्तुले॥कदाचित्॥परिवादिन्याविपुंच्चाग्निपरिवादिन्याचर्ययाच॥१॥१७ चुलक्षेणकांतिक
लापेन॥नवरुक्षेणगुणवृद्देनकर्त्तः॥२॥१८ कोपिमनुरागत्यरक्षापूजितःकंचनयुवानंअवर्णयत्॥पश्चात्ता
तं॥समुनिनारदिति॥परंसराजपुत्रःकदितिनजाने॥तस्मिन्मुनोयथाभिमत्तंयाते॥भर्तृदारिकातु॥स्तुकृत
सारसवर्णेतद्यनितिराजकुमारे॥अनुरक्तदद्याआसीत्॥अन्यरा॥वसंतकालेउपचित्तमनोभविकृतिः॥१९
कन्त्रमितिमसहमाना॥श्रवणमात्रगोचरे॥संकल्पनिर्वितदर्शनिरुखदे॥तस्मिन्नायप्रिये॥कृतातिप्रणया॥

विरहविनोदनायस्त्वर्णमुखरीतीरुंपससर्ववेली॥तत्रकंचनमृगयासक्तकिरातराजमपश्यत्॥एषुसर्वे-
अदुतंदत्तमेतत्॥सकिरातराजःसएवराजपुत्रः॥यस्त्वारदोक्षयुणकर्मस्त्वयकल्पपःसोपिचतां॥अथेतन्मिथु-
नंजनुरुपंयद्येतन्क्षेलपेद्विधातात्मीसफलतस्यमनोहरणरूपनिर्मणिप्रयासः॥इति संदर्भं जल्यति सर्वीज
ने॥कालातिथातभियाप्रथमंचुलितायांभर्तदाविकार्या॥त्वोपिकिरातभूभृतक्षणंतचेवलतामंउपेक्षित्यासाभिम
तदेशभगमत्॥ततःप्रभृति॥गजेद्वर्गजसंउलंगलम्बुद्धासारसाक्षरिसहितमिलिंदांगनेवननीरजातस्पृहा॥३॥
देवेद्वन्विज्ञवृत्तिरिवनभोजनसंजातप्रीतिः॥२॥कुकविद्याग्निलासदवमदुलांश्यानांगीकराति॥३॥दुष्कृपुर्व
शक्तिरियालिमंजलशट्टान्नसहते॥५॥एवंस्तुते॥प्रदेशासृतजातविक्रमभरेचकेचशोकाकुलेनवतिसमनो
गणेऽमिविलसत्यद्वापलाङ्गाव्रजे॥मित्रेऽस्मिन् कुमदेविक्षीमुखचयेरामायणप्रक्रियांसम्पदश्वितीवमित्र
शक्तुमेतारापतिःकेवलं॥२६॥ततश्च॥गगतंगगायुंडरीकगलन्मार्दधारसारदयहरीहयोधानविहरेदेश

३२ शणगंडमंडलकषणन्यतहरिचंदनतरुचूर्णिद्वयमित्रीभवन्नारदेतणीकतपारदे॥जगद्युलीकरणविशारदे॥निर्दित
त्वीरे॥ब्राह्मितजारे॥शुभ्रीकृतनिखिल-तारे॥सचकितपरकीयाभिसारे॥संधितकुपितविनितासंसारे॥विरहिजनदू
रे॥कृतसकलजीवलोकान्दृषित्तारे॥त्तोकितचकोरकक्षधि॥चक्रवाककामकेलीहृषि॥इर्धितस्थाधीनपतिकाकाम
युधि॥कुम्हदभित्ति॥घर्मनुदि॥उभिद्रव्यवरक्षिरक्षित्ति॥पथिकहृषि॥वहृतर्गेविकचाहिकचभाकानुसीयमानेंदीवर
मुंडरीकद्विभागे॥परचमसरवरविज्ञातपिकविवेक॥धारयारानंदपुरिपाके॥तुलकिततमसि॥चालतयुवमनसि॥स्फू
र्जिश्चंद्रमसि॥प्रदद्वकोकितागीते॥वज्ञीभवन्नदवाते॥मुकुलितवारिजाते॥संभोगशुर्गारानुकूलस्तरपारिजाते
॥जातेयमलविमलचंद्रिकाप्रसारे॥उदैतभूयिष्ट॥पूरितसंकरयुवजनताभीष्ट॥भूषितपुरुहृतकाष्ट॥संधास
मयतापसलोकविस्मृतस्पृष्टिकप्रणिमालाभ्रमदपरिमललोभनिश्चलनीराघनीलीनचंचरीककुलार्कृतस्तव ३३
एकस्त्रवरीकेरर्चं॥द्रवीभवन्निजशिलाजात्वद्विष्टिविनिप्रिततनवाभिसारिकामतोरथपरंपरार्भं॥

अत्यन्नमाकंदतरुश्चिरयरगतकोर्कागनापलदक्षिणिदुसंदीहा क्षालद्वषिगिमभ्रमतोषितपोनवातकचक्रवालंगचंद्र
मालोवद्॥गोभिंघरिष्ठतंभातिसश्रीकृच्छालमुञ्जलं॥इतिमदुक्तिमाकण्डिक्षिद्वर्सत्याः॥नेन्वन्तत्रकुतमित्येत्सारंगः
प्रणयाकुलः॥३७॥इतिवर्द्धयाश्चर्यपकवल्याःचननंअनाकर्णेव॥विरहभारकशार्गीमांप्रथयादीन्द्रषतता॥हला
पश्य॥चंद्रोपंभ्रमसंगतेनविधिनाविह्नोःपदेखापितःपूर्णत्वंगमितःसत्तद्वक्षणद्विषयात्यापिसंयोजितः॥च
काल्हादकरत्वमेतिकमलानर्दविधत्तेथयात्मेहवाकिमस्तोत्यजत्यविमधोःपीतांशुकोवाभवेत्॥३८॥इति॥अ
थक्षणामेवध्यात्मापाश्चित्तायामदनकलिकायाःपाणिनापाणिमवलद्वर्षस्त्विमदनकलिके॥चंद्रोर्यपग्निनीहै
बीपुंडरीकविरोधकृत्॥तस्यराकापतिर्वचराजत्वंचित्तिविस्मयः॥३९॥इतिसत्त्वपर्येवलीलाकमलदीर्घिकात
ट्टुंपाजगाम॥तत्र॥तिश्रीकाणिकमलानिआलोवद्॥कोपतरलिताक्षीभुकुटीमावध्यचंद्रमाह॥धात्रात्तिथा ता
श्चित्तसारगजाधीशेनहस्तेधर्तक्षेत्रेषुप्रथितंप्रियब्रतंकृजातेनसंरक्षितं॥शुभ्रांशोजगतांस्तजीवनमयेनिरेण

थेतादशं हो पुक्करमा श्रयं निजमणि ज्ञातो मिजाः मीभगन् ॥ ४० ॥ तदस्त्रकि मस्माकं जगच्छ्रितया ॥ हं हे कला निधि
३४ रयं बुधनं द्वयं सर्वज्ञमोलिमणि रित्यवर्द्सदेह ॥ दोषाकरो यमिति कस्य पुरो मयोक्तमस्यीउनेन हिनिदानमिहास्ति
किंचित् ॥ ४१ ॥ अथ वाकिं प्रार्थनया ॥ जीव बधूय हणकला प्रवीणता तेविलोकयिदितेव ॥ संपाद्यमामपिवधूजीव ग्र
हण प्रवीणताया हि ॥ ४२ ॥ इति मदन कुलिकायां ॥ अहो आश्रयं ॥ यदि यमविज्ञातरति सखा पितस्य पूतो दर्शनादेवे
र्वताम्बन्ति ॥ निंदनिचर्चर्द ॥ भवत्येवं ॥ भणा मितावत् ॥ इत्यात्मायाह ॥ भर्तदारिके ॥ दिया सूर्यकृतस्य परिग्रहुकुमु
दिनीवीउनासहिष्णुतया निविज्ञातस्य रिग्रहकमलिनीवाधते ॥ त्यद्युपनपिकारणमस्ति ॥ तदपि शण ॥ अर्दूश्रवण
एव तव मास्तकोपः ॥ तथा हि ॥ तवकमलसदृशं नेत्रं इयं ॥ अब्दुसदशं कर्व ॥ जलजङ्घः करः ॥ तामरसमनोज्ञो
वर्णः सारसानुकारिजघर्त ॥ पुष्करर्यधुमध्यदेशः ॥ पुंडरीकसमानं गमनं ॥ प्रमोक्षासिरसेवं दर्य ॥ किं बुहना ॥ ४४
चिन्येव भवतीरवलु ॥ अतो ब्रवीम्यर्यनविषमवतरि ॥ किंतु समवतरि ॥ को च दोषः सुधाकरस्येति ॥ एर्गकथये खं प्रि

यसंख्यांशून्यहृदयं विहस्यता मे उलक्षीकृत्य प्राह ॥ भर्तृदारिका ॥ सरिवमदनकलि के पूज्यमानमभिहृतं सपाय सुमवते
चंद्रद्विति ॥ यतः ॥ कृशगनुभावं क्षीणोषिपूर्णोषिचनमुच्चति ॥ अतः सरिवत्याचंद्रः समवतरितिगायते ॥ ५३ ॥ सरिवद
मेकं विस्मर्त्तत्यायेन महानुपयोगस्तदेतिस्मायते ॥ न धमाधययोस्तुत्यः श्रीपुत्र-पुष्पसायकः ॥ समवतीकुतः सोषिन
भवेत्तीरजानने ॥ ५४ ॥ सरिवज्ञानमिदानी ॥ यश्चंद्रादयः सर्वेष्येकमत्येन चलंति इतिनक्तमेव ॥ यत्सर्वेषिशनिलभावा
एव ॥ तथाहि ॥ खायानं दनश्चंद्रः वायर्भद्रः ॥ वस्ततस्तजातितः कालः ॥ मदनस्तगुणतः कालः ॥ कोकिलागणस्तवर्ण
तः कालः ॥ अस्तकवैतत्परमिदमेकमेव विस्मय कर्त्येतसः ॥ यत्तममंदगुणाषितेष्वमिलितैतितत्तु शोयं जनोधन्यश्चे
ति ॥ तदनंतरं ॥ अस्मच्चंपकवल्लीमाकोषाय भर्तृदारिकां ॥ दूनेयं दुरासनाकुस्तमधन्यनास्तधाकरेण्च ॥ तदलमेतादशय
यनोपन्यासेनेति ॥ मदनकलि कांनिभर्त्तुप्यविद्वाजसुन्नीभर्तृदारिकेकिमितिविषीदसि ॥ एतेषामुपद्रवापनोदाय अस्ति
कश्चिलक्तमग्रयोवायः ॥ तच्छुणकदाच्छृदनरमायाः प्रथमर्त्तस्तवसमये ॥ कस्मिंश्चिलतामंडवेषिलिताः सर्वेसमा

सरः॥तद्यत्यग्रपूजाहःकदितिप्राप्तायाविचिकित्सायां॥कलावत्तयास्त्युर्चंद्रः॥मरुकुलविश्वमात्यदितिवसंतवायुखा
सानंबहुसेने॥तदनुतयोर्धियादमाकर्ण्य॥भूष्यस्येषुमरनेएकःकलद्वीहृतीयोप्रदः॥कृत्स्नोर्यंकलकंठःप्रथमंपू
जनीयदितिवदतिसत्यमात्मापयतिमहागतः॥यत्पुराराजस्यज्ञरावनिष्ठीज्ञातः॥अग्रपूजाहःकृत्स्नदितिवसंतेनभ
णिते॥चंचरीकेरनुमोदित्वा॥अश्रीकेनागीकृतं॥रसालैनश्चाप्तिर्त॥ततःप्रभृतिचंद्रादयःपरस्परंसाध्यस्याइवतिर्त
ति॥इतिशतात्मयातद्यभेदोपायेभेद्येऽप्तजातस्तेषामन्तःकलहोट्टीकरणीयदितितुत्त्वा॥चमत्कातस्मरशरद्द
प्रहारवेषमानहृदयपिवसत्त्वलेनमृतसिद्धुरीमिवसंवद्यनीरां॥प्रभातवेषमिवाकुलकुलतारांलोचनयुग्मलीमुन्मूल्य॥
साधास्तेषुवादधुरीणेसाधुअंगीषकाव्यनिमयिकलचतुरेसाधुमणितमितिमुहर्महरमितदनीर्यजमितंद्यगहृत्वमेवव
संतारीनमद्यन्यनेनेवंकथयेत्याह॥तथाहि॥चंद्रःकांतोपिरोहिष्यादृष्टभोननगोमधात्॥वसंतरेसरभिरप्यथकिंतत्र ३५
तेरतिः॥५५॥मातुलहंतुस्तनयोमरनस्त्वतस्यमातुलश्चंद्र॥माविश्वसहेतुगणाःकार्येनहिकिंभवेतितारेश॥५६॥कुक्ष

द्वार्तेचणोयं पिकनिकरो हिंच पोषयति वायुः ॥ तदैत्याद्युक्तस्त्वं सोम किमिख्येतत योग्मिलसि ॥ ५७ ॥ सर्वलोकजननीति
श्रिश्रतां सांदह्यविरतं त्वरेऽकरेः ॥ आसभूरसिनियारयाशु तमीन केतनकुकद्वीस्कर्वे ॥ ५८ ॥ अपसरन्द्राद्वूरकथया मि
हितं समीरगिलनित्यां ॥ एष भुजं गश्च द्रोमिथाचेत्प्रभोस्तारां ॥ ५९ ॥ इति उत्थाच ॥ हंजेश्चं गारमं जरि ॥ इत एहीति मोमाहृयम
त्वं धाहि तेक वाहु ॥ इत स्ततो हेमलतव्यचतंती प्राह ॥ उरुचेदः प्रेमाकृच्छिदपि पदार्थैव चितः स गायत्राभूमिः प्रियसरवधिधातर्य सु
मुखे ॥ वरासुः कामो यंशकलवति समीनिति लशोनयां र्येते प्राणाः कथमपिदुराशानिगलिताः ॥ ५० ॥ अयश्चं गारमं जरि ॥ एते सद
नादयोन्युषसाध्याः किञ्चुदं उयाएव ॥ महनलक्ष्मीरुद्य ॥ रेमनो जकुलदीपकरत्वं प्रावितो सिनचिरेण विधाना ॥ यस्तु स्तवजनित्रि
तयेषामान्त्रितो सिनवन्तावधुचेष्टा ॥ ५१ ॥ इत्यथा हमचितर्य ॥ अये महनहनकोषमनितरं पीड्यति भर्तुदारेकां ॥ तदूरसर्वसि
मर्यसधार्थुः ॥ तदनेनोपायेन भर्तुदारिकाकोपयित्याज्ञाक्षणीयः यथा अयं स्याप्रकृतिं भजिष्यति ॥ इति निश्चयावद ॥ भर्तुदारिके
अहकथया मिच्छ्रद्वतांतर्म ॥ तथाहि ॥ एष किलद्विजराजः ॥ परिकलितमध्यागमः ॥ अत तु हृताजनेन सदरं चक्रं संताप्यानेक

स्मनः कर्दं वस्तु कृतो पनत स्पति पस्यान् नंतरं भाविष्यत्साद स्य भगवतो भाधव स्प्रेरण्या कुलितपरमामीरेन ॥ महातुक्लेनवा
 ३६ उनातु गहीतः सहंशाड इन्ने वरकां वरो वृधनं इनो भगवत्कापरि प्रहो यो गिजनो त्रासको वियोग दूरं जनमेन स्वकरेण संता
 ष्ठो पदि शंतिपरसुरुषं भजेति ॥ तदत्र किंचित्प्रथमेषणं तिः ॥ अथ सावेदा तीत कोषा ॥ आः दुरात्मापरपुरुषं भजेति उपदिशमिकिल
 तस्फलसंघरणात्मयतु च द्वितीयतः ॥ तस्मिं धान्तरात् योगि ॥ इत्यन्नाविरहाकुत्तम्यां त्वं च नाम्यां गतताक्षजलेन क्षणाद
 जस्तिमापूर्य ॥ कर्दपरीतीन् कटाक्षीकृत्य ॥ वार्यमाणाविसर्वीकर्दवेनेव माह ॥ तथाहि ॥ पदिजन्मप्रभृतिभगवतो नारदो कर्तुगुण
 कर्मसु वा तस्कुत्रतासंजुपेत्कुत्तमामंथरतारमात्मो कितात्तद्यवरपूनो न्यस्मिन्द्युरुषेयद्युहमनन्तरकात् तस्कुलीभवतु मेसरस्वती
 ॥ हर्येयात्यतनुर्खं आकु गचयः धर्चयमेनुक्षयं साम्रातः शिशिरांशुकोपजस्तमनो भावनुपम्बाकरः ॥ मां दुर्यातुमनुस्कुलत्वर
 तिं गद्युत्तु सर्वजगन्मषापान्मदनाहमस्मिन्निरते कस्मिन्नसापारिणी ॥ ५२ ॥ इत्यमिधाय किंचिदालो असर्वमपिसर्वीगणमन्मण ३६
 त् ॥ अविसर्वो यस्येनामापदं निस्तीर्यजीवामितर्हि वरमेव ॥ अन्यथायद्यवतरति देवा द्यमत्त्वो च नपर्थं सशब्दरकवातं तदेवं ग

कथः॥यद्देशसंसार्तनहितसद्गहेतुर्किंतु॥गुरुजनलजामूलकमितिजानन्वमण्ठंचमणिकरुणा॥५३॥इति कथं ये वाप्यामुख्यलोचने वयस्याकर्दयके॥विहाय प्रमदवनं प्रमदाजनं च मण्ड्य प्रसादाप्रासादमारुद्धिहाय पर्यंकपर्यंकरुद्धापि तयामकूपरीकरकमलांश्चित्यदनादक्षिणदक्षोणेन इमपिकमपिष्ठमतीकमितिष्ठियान रवद्विश्वरवयावाप्यसलिलं दद्विश्वद्विश्वकि रंतीक्षणं क्षणं परिच्छया पिरायेणपिजनेशून्यतरयाचित्यवाहुक्षुद्योषितजानुद्युस्थापितमौलिः क्षण दीनदीनां दर्शनार्थं स्तुतसरवीवर्गेधीरधीरसंचारयतीतस्त्वेषां॥अत्रांतरे॥कर्थकथमपिजातरजांतादेवीधराकृन्यकाप्रासादस्त्वयलग्न्यरणविनासं आगत्य॥कमितिपश्चकमिदमितिपश्चसरवीवर्गं॥तदनुग्रहेद्युज्वरोयमितिदद्विश्वदितिस्मधाप्रापीउशनेरितिव्योगणकेः प्रयुक्तं ॥अत्रांतरेसहनरीगणमापहासः कन्यांचरपसतीमध्यसंशयोऽप्यु॥५४॥अथ देवीधराग्रहितिकिस्तातरंगतांतरंगमामपृष्ठ त्॥हंजेऽक्षेतत्॥सत्यकथयेति॥तत्रचयतिकरे॥सानुनयं पृष्ठं खांदेयांकतावहित्यालीपुश्चरनीकिमेषाकथयतिवापेति रहस्यभुंगभिद्यादूनायां भर्तृद्वारिकायां सजिक्षायां वृणं मानणद्वापितास्यस्मद्याणेऽपितिसूचयं त्यां मदनकलिकायां कथयकथ

३०

याविल्वितमितिऽसपितपूर्वकयेजल्यतिजरहृत्रीवर्गेऽहमेवमवद्॥देवित्यस्तने॥अस्मामिःसहेयंभर्तृदारिकायुष्यापचयाय
 यताख्युत्वनवारैर्कां॥तत्रनिजजातकुतूहलैनोन्नरुलिता॥कस्मिन्चिलिरातकुलभूषणेभूमितिसंबद्धक्रीडानुरागासीत्॥अवा
 लोयमित्यकृताधेवियावद्यनमायातितायदस्याइयंदशा॥तदानीं॥देहोमध्यसमद्यिःस्मितरुचिंधनेथनासामणिःकेश्यस्यानुक
 रोगमेयचरितानस्याचिधनेगुणान्॥निः१यासश्रविजृभतेप्रतिकलंवाष्पोयथायोग्नसंतापस्त्वद्यत्यपारविभर्त्यावायवारं
 निधिं॥५५॥देविप्रथमंतावदस्याःकरयुगुलेतापमाकलय॥यस्मिंस्तामरसभ्रमेणमिलितेभूमिःपतंगायितंसंस्पृष्टेमित्यवंध
 कीरतिकरैःसंषातिपञ्चायितं॥केत्तिपुन्निकयापिदियसमयश्रीरामकानायितंलेपार्थकमिलितेश्चर्दनरसेरामोदिधूपायितं॥५६॥
 किंचेनंस्मारंज्वरंकलयलोकविलक्षणंयोर्यपूर्णच्छ्रद्धोदयाभियोगेनवर्द्धते॥जेवातकदृशनिरादपिजृभते॥सेयंभर्तृदारिकास्तोकेन
 यायुक्तापिदूनेवमाति॥कस्यचिद्दृग्दोषेणापिभवितत्यं॥यश्चास्मन्मन्त्राविषयः॥अपिच॥किमेततिदितिविहित्यप्रष्टव्यं॥यस्यामव ३०
 रखायांवर्ततेभर्तृदारिकासाकिंदेव्यानस्तायुते॥देवेतदेवुजानामिःइतःपरदेवीप्रमाणमिति॥ततश्चसास्त्रभूमस्तामहादेवीक्षण

मिवध्याद्यादीर्घमुष्ठन्ननिः शवस्य॥ किमप्पत्रुल्लाप्रययो॥ महारातोपिदेवीदूराकलित्यतातेकदेशोमांदास्त्रकृत्युहितंगारमंज
री॥ याहूय॥ अद्यापयामासा स॥ गद्यतपोवनं॥ यन्नभगवानुशना॥ त्रीप्रमेवमंत्रपूतजलमाहरयेनतापश्चांतिभवेद्यायाइति
तस्माहं अर्तनियमितस्मिन्नाकिंभवतिमंत्रजलेनविद्यावलेनया॥ मुधेवमामायासयतिदेवः॥ भर्तृदारिकामिवमदनः॥ देवापि
आंतरवलक्ष्यते॥ इति स्वगतमालोच्य॥ प्रकाङ्गदेवस्याज्ञाप्रमाणमित्रुल्ला॥ अनुष्ठितराजादेशाप्रतिनिवतास्मि॥ वृश्चस्यउ^३
क्तं वरक्तव्य॥ यदीषु दिविपरिचयः सरल्यन्ननांतरं सहते॥ सखेमरात्कदिश्चमेतत्॥ स्वात्महिनस्तिमदनोमानोभगाय
कल्पते॥ सोपिस्तेऽस्यान्त्रतेहेत्तरागस्य विषमागतिः॥ ५७॥ अस्त्वेत्तस्त्रकृतीक्रेतिनजाने॥ यस्तु॥ तादृगज्जयं
गममदनवेजयं त्याः शंगाररससारसनदीस्वमंजूषायाः हृदयाकषरिति॥ अस्त्वेतदप्यतुमभ्यस्त्वयथाभिस्तगमना
य॥ वेलाभूयसीजात्ताकिंतदपि ज्ञातुमिष्ठास्मि॥ कोभवान्तिति॥ विस्तरतस्त्वकृथयेत्यामाष्टजोषमासीत्॥ मरात
कोपि॥ सम्बिश्वरुमदीयवक्तात्मितियवद्युक्तमिष्ठतितावदेवश्रान्तियासोपि॥ नोनीतारतिमंदिरमणिमयं नोमंच

३८

मारोपिता नोरशोधरपत्वयः कुचतीस्य शान दापागिना ॥ तक्रीउपिकृतान वामदुग्गिरासंभाषिताक धर्म दशान्तर
 शेकरे तिविवर्ण चेतः कथं कुमी हे ॥ ५८॥ भूयः कातरताम वापद्वर्युरुत्वं तरने क्षते दृष्टिः कं पुमुषे तिगात्रमयते धेर्यं
 त्रिरालं वतां ॥ रागाभ्यर्मलयानि लेपचितः स्मै नारद इति प्रापय यत्रानुगकर्तव्य कोहु दिगतः साक्षीन चाव्योजनः
 ॥ ५९॥ इतिवद्वेव यद्वद्वयात रुद्धानमगमत् ॥ यत्र शंगारमंजरी महात्मक श्रा ॥ अग्न्यचतां दृश्य दृष्टपूर्वतन सं
 जातप्रखण्डित्वापि सरभसमुक्ता यसम्बुद्धो लिदेवा प्रसादित चेत्त्वयलयाकथमन्त्रदेवोपीति सस्मैरमुरवमंजरिः
 वधा ॥ यः शूरान्वयसंभवः करणतं चक्रन्वयस्प्रजाती केनाभिभवत्स्तुतेति सचमैश्रीवल्लभमपति ॥ ६०॥ इत्याशिषासवि
 नयमभिनवं तं देवदर्शनश्चित्तवां श्रा ॥ अहो अपूर्वेयमाशिषां परिपाठी ॥ यदस्मिं छौकेतत्रभयानिश दृश्वणेन किमप्या ६१
 नं दमेदुरितमिव चेतः प्रायः प्रकृतोषकक्तालयाषोयमवेत् ॥ अथवाभ्रांते रेषविजासः ॥ यदत्रयद्वयाप्रय

कैषुशद्देषुस्यात् कूला थिहर्ण किमाश्र्यमेतत् ॥ जगदेवतन्मयं पश्यत ॥ अथवात् कागोचराखुनियते भर्गी
॥ अद्यानामयुतेगतेस्कतजनीरक्षाचतेनकलोरखेतद्दुरुरेशक्यमभवद्ग्रंथं तेनहि ॥ अस्येतद्वानन्तरसे हत
वानाज्ञेतदप्यरक्तवात् दृतांत्रपतेवद अहि कर्थयत्वीकजन्माद्यिः ॥ ६३ ॥ किंच ॥ भिन्नमेलयतिप्रसादगलितं ग्रंथं था
निनीतं पुनः प्रत्यावर्त्तयति क्रमेण विधिडं नव्यं तनोति भाणात् ॥ दूररुद्धिकटीकरोति सङ्घटनीयपाणी ददात्याप्त
नव्यं प्रकटीकरोति पुरतो दैवं प्रसन्नयदि ॥ ६४ ॥ तिर्विचिं यच ॥ अविसरिव इष्यादृष्टासि ॥ किंकुशालससरवीकदं वा-
यायुष्मद्गत्वा दरिकायाः ॥ इत्यान्तदवाप्यरडानेष्विरहसंतापञ्चनिताशूणिकल्पयन् हरितांशुकर्णचलेन प्रमुज्य ॥ शोणा
रविंद्रो हृदसंनेत्रयुगुलं सस्पृहं तामभाषत ॥ सापिद्वज्ज्ञामं थरतारं वित्येवय ॥ कुशालमव्याहृतमर्त्तदरिकायायस्या
भवादशश्चितो न्मथनहेतुः ॥ किंचार्यविद्यतवेष्वः कृतः ॥ देवस्प्रियसहन्तरोमरालकदत्यभिधाय ॥ कृततत्कालोचि
तात्यपेनतेन चाभिमतप्रयाणगृहीतपारितोषिकां ॥ अथमयं देवप्रयाणप्राणमांजलिरिति ॥ पुरीवत्यपरिवत्यप

श्यंतीशनैर्जगम॥ श्रीनिवासोपिमरात्करुचनदृष्टीकृतधृतिः फलींद्राचलमागत्यवृक्षमालांनारायणपुरंप्रेषयितु
मिछन्॥ मधुरवचनरितिमंजससंविधानांकथमविनिजकार्यस्पातुकृत्वांविधाय॥ कविग्रिविविधिनारीवेकंदेशः प्रसा
द्यप्रभुरपिवकुलांतांश्रीनिवासविलासेत्तीयउष्णासपर्याप्तिः॥ ३॥ अथपरेषः श्री
निवासान्नयानारायणपुरंगद्यनीयकुलमध्वेमार्गमनवर्गत्प्रस्तरयशसंभगवंतंब्रह्मरात्मनीरीक्ष्यप्रणम्पचयथावृत्तंनि
वेदयामासम्॥ महर्वेक्योधतविष्ठुरातविदितमेवभवताभवतापहारकः श्रीनिवासोभुजंगाचलेनिवसतीति॥ सचकृदा
न्विन्मृगयापरिरुतोमामभणत् अपिवकुलेऽयमशविष्यनभुविप्रसतापमसरसोनाति हूरेकापिष्पकालापादृष्टास्पृष्टाच
मनसायाखुहीनमहीनमपिकलयतिवेष्या॥ ३॥ तनुमतर्तुचोद्यासयतिदृष्ट्या॥ २॥ अर्गंनार्गचलज्ञयतिकुचाभ्या
॥ १॥ गजमशजंचक्रेपयतिमदनेन॥ ५॥ रतिमरतिचतिरयतिरूपेष॥ ५॥ किंवहुता॥ वर्क्कपुष्करहारिशंबुरजसज्जेत्रंवियो
गोविषुंविद्योष्टा॥ मृतसंतरः शर्तंनेतेकषाश्त्राकुराः॥ क्षीरंयाद्भुवनेतारंचुरयेयस्याः कुन्यः सद्ग्रसः प्रेमाज्जीवनमे

यतद्विधकमरवीसासाकनीकुञ्जता॥३॥ सारथदश्चनात्रभिन्दुरेत्वेवसागरस्यकामपिविकृतीमापादितवतीचेत
सः॥ तदत्तमवतीभवतीनिष्ठतिश्चकारणमिति॥ अहंतुसदुक्तयतीयदुचितमार्यमावस्य॥ तथाहि॥ देवपरिहरेमामनीषां
॥ यतस्यादशानांषार्थिवानांनोचितः पाराभवप्रकारेमन्मथेन॥ तोषहेतुधरणीनतरुणी॥ महत्यंदर्शणनकंदर्शण॥

४ अग्नीकुरुत्येत्यन्तेऽन्यं॥ स्वप्नोऽनीयाः कोशानकूशाः के पानिरतना-स्वीमूर्त्तकग्रं सनैनसल्पुर्तानीताः॥ देव्यारेत्याकृताभ्युपि
भेसंविधीमंगीचकार॥ भगवान् गोविदः॥ विनार्चद्रं कोवादुधर्नं दनोजातः॥ मधुपाः कुस्फमेषु संकाभर्युतिः॥ महता
सकास्तमोविशंतीतिलयाप्युक्तं किंतनम् सा॥ मारहतोनिः श्रीएव॥ अविच्छेषमप्यशृणु॥ याभवतोकासा प्रायेण विय
इयात्तरकाता भवेत्॥ जानामितां॥ यस्यामधमकुलस्तरवप्रभन्तुराकुतलाती॥ भुजंगस्पृहणीयावेणी॥ देवाकतनु
कारिमुख॥ परपुष्टस्त्रभूचारीध्यनिः॥ पत्त्ववैकासिका योग्योऽधरः॥ द्विजिङ्कसहचरण्यसेमलता॥ मार्तगानकृ
तंगमर्तं॥ सत्येवंशुद्देभवान् कथंतस्यारक्तः॥ अरक्त वातस्याप्रणयः॥ विरुद्धचर्योः कथंपरिणामरमणीयता॥

॥ तदपिशतु संक्षेपतः ॥ सादि शोरं जयं तीच पुनरं जयन् ॥ सादुशारं कुंकुलदेविणी लंपुनरकुंकुलदेवी ॥ सापु
 नरका गम्भिरसंदरी ॥ लंतुलंका राति संदरः ॥ इति ॥ अतः परं यथा संभाचरेति ॥ सो विश्वकूल सहचनः इषद्ध
 सन् ॥ देविशद् सामर्थ्यातुगुणान्वीषीकर्तुदेवा न्युनीकर्तुसिमर्थासि ॥ अत्तोक सामीन्यातवशक्तिः ॥ किमसुघटं
 क्षेष वादरसज्ञानां ॥ प्रसीदतु यत्सेवा विवर्जिप्रेममांसलनघनीत कोमलं तेचेतः ॥ कथितुरुषः स्वशतुमयि
 विग्रहशीभयायोजयन्महतीं कीर्तिप्राप्नोति ॥ अतो मांकृतार्थविधाय घरां समाख्यामवाप्नहीति ॥ सांजलिर्ब
 धमभणते ॥ महर्वेकं करोमि ॥ करीतिदाज्ञा प्रमाणमित्यवतीर्यपवनाशनाचलात्माप्यकपिलेश्वर ॥ गुणवद्गुणो
 प्य हीनोमार्गणिद्यमार्गणोपिलक्ष्मीवद् ॥ धमेधिमवद्वलोयस्कसपायात्मुराराति ॥ २ ॥ इत्यार्थयोत्तसम्भाश्लेष
 यागोर्यापरयान्दर्यनीतमुनायकमिहप्रसास्ति ॥ बादरायणे इदमपरमभिहितं देवेन ॥ बकुलेयद्यत्रकम्भासंवर्व ४०
 पित्रामनुयोगः प्रसरेत्तद्वार्किकथयसि ॥ अद्याप्यकृतविद्याहरति ॥ कालातिकांतिदोषसूचनां ॥ जातविवाहो यमि

तिसपल्जीस्तिशायर्नं॥तस्यामङ्गव्यसंतानद्यन्तिपुरुष्यव्यजनं॥दूनीयोहरइतिअमागत्योहृधनं॥भार्या
स्पविप्रकृशावर्ततेऽतिगृहचिद्रावेदनलघवं॥सादुश्रित्वेतिअत्तीकवादमहापातकं॥तेकयातुष्यतीत्यव्यवर्त्त
त्यद्योतनं॥रूपोन्मादित्तेऽतिवित्तापूर्वकानुशास्त्राभावकथर्नं॥तथाप्रत्येभितोयसितिकुमारीजनविरुद्धशंकावीजोद्वा
यनं॥अभिनववयाः इतिप्रापीयस्तानिष्ठारणपरेषतापदक्षेणाररेनभिद्यतेरहस्यपुराणपुरुषद्विति॥अथचतुरासिव
कुर्मकिमपिवावद्॥कथमपियाकुरु॥अप्रभुरस्मियुक्तायक्तपरिज्ञानेति॥एवंमयेवाचित्भरेदेवेमयाद्यकिंकर्त्तश्च
ग्रन्थेवमुख्याविरराम॥संरूपतयनायांतस्यांशुकोपिस्मारितश्रीनिवासःपुलकाकिततनुःशानेत्ताद्यभाषेः॥देविवकुले
कुञ्जाल्यास्तिवर्कुं॥वदत्यकार्यभावयादेवस्यवित्ताराधनंकृतं॥अनुसरणयाःखुनिरगलप्रचाराःप्रभयः॥उरुस्तेतत्तदुभा
वपिदृष्टपूर्वेतियोयेभिरुद्यसंयोगः॥यतः॥स्याश्यामासहिकृष्णः॥सापभिनीस्तुद्यस्तमाश्र्व॥साकांतालका॥सतुराजरा
जश्व॥सारुप्येणहरिणीस्तुद्यक्षसाहरिणश्व॥इति॥तथापिसर्वभद्रकृतिरितिहोत्ताकमकिरोतिनेतः॥अथवाअर्थकि

प्रस्त्वाथम्यागमनवाकाभूयान् ॥ रामोजनकस्तायामनुरक्तः ॥ विजित्रवीर्यस्त्वं विकामुपयेमैः ॥ नदीस्तो वाहिनी
४। पतिस्त्रप्राप ॥ राजनीतिं शिग छातधि क्षारभूमयो लोचने ॥ इलायामनुरक्तो भूदिल्लापुत्रः पुरुखाः ॥ ३॥ इति ॥ अ
थ वामहस्तदोषारोपेषमेषदोषः ॥ यथाकर्थनिखाज्ञेन कुतोपयम सहायेन भविनव्यमित्यार्थवादः ॥ लोके हित्यशत्रु
सपुत्रयमनीद्यामहारामसंपदमनुभव्यति ॥ तिष्ठत्वेन देविसाधयसाधनीर्य ॥ अहमपि यथावाक्तिश्रीनिवासस्य कामेकि
देशसाधकोभवामीति ॥ बुकुलीपिविश्वकृततद्वचनानिग्रह्यतदश्रमात् ॥ निव्रस्त्वतिपर्थग्रास्तेयस्मिन्निष्ठकटकामही ॥
तं श्रीनिवाससंस्मृत्युयच्छक्तीभूत्सर्कटकः ॥ ५॥ इतिसानं दद्वितयं तीक्ष्णितिश्चानुसतीय ॥ राजपुत्राः वारीरतापाप
नो हायद्विजननक्रियमाणरुद्राभिषेकस्तवण्मुखरीतीरगमगस्येष्वरमासाध ॥ सायैवीनपयोधरासंचुनः श्रीनी
जर्कदोभवस्तुजार्घुर्खं प्रकटीनकारसंचसा ॥ पर्णाभिधानं गता ॥ तोजातोकलधोतकां तिरुविरावाच्छ्रमातारकं तद्वा ॥ ५॥
पर्यमहेजपत्यनुकलं श्रीपार्वतीवार्द्धयोः ॥ ५॥ इतिस्त्रक्षात्वद्विजपरिचयविवेषः राजद्वासी जनेः समंतस्तुराभि

करयोदभूव॥इतः श्रीनियासस्तुचुपरस्यभावोमरलक्ष्मा ह्॥वयस्वबुक्लातारद्वापरं कार्येसाधयात् वानवा॥प्राये
मुग्धां गनानां चिन्तराजप्रसादवश्चुपलं॥तत्र स्मद्दाक्षभूयिषेकिरातयन इव मृगो भीतं भीतः प्रसरति सदत्तवकिं करणीय
मिति॥सोप्याहृदेवमेवं॥यतः॥प्रायशोलोके विनितानां स्पृहारुजानं सोदयमेव्यर्थं चिप्यद्युच्चान्॥तत्रोदाहरणताराद्यं कलय
तु रेवः॥तत्रेकातारा॥शंगारसीक्षितत्त्वं राजत्वं कल्पनिपितुं च चंडेदृष्टास्पृहयां च भूव॥द्वितीयातु॥सहीवं गजादिफक्तं के
सालाषेन तोषयंतं कपिराजमकामयत्॥देवेन तावत्प्रेरणीयतं॥कावाकुलक्ष्मा एकत्र प्रकटितातुरागाभूला॥परवत्सक्त
मानसाभवेत्॥अथिरुविचरणीजानेकिमवशं क्या॥तस्माद्गुणामि॥वर्सत श्रीनियति श्रमेलयति द्वेष्मा॥सोप्यनिरादेव नहो
स्तस्योविश्वं विस्मापयतीति॥अथ देवोप्यनितयत्॥लोके पुरुषः केवलं सरलोनस्यात्॥सरखरन्द्यो भक्तयो भारः पीडियते॥
नयनवकपटोल्लसितोमान्यो भवति॥वक्रएव गुरुरिति सदृक्षशास्त्रं॥भगवान्नारायणो पिमहाभावाकक्तएव पुरुषो तसो
जातः॥अतः कपट एव सर्वीर्थसाधकः॥इति विचित्र्य॥भारतसमरभूमिरिव गुल्मो द्वासनी॥वषसिरिदिव मध्य देशो

ल्लसत्योता॥र्यधारयीवेत्रलतावती॥जांभूमूतिरेवकपद्कमालालंकुताप्रावृद्धक्षमीरिव्यालंविषयोधरा॥धर्म
४२ देवताभूतानाराणंपुरंप्रविश्यनिश्चिपोरविलासंददृश्मि॥तत्रकश्चिद्विलासीकांचनस्त्रियर्थक्षिप्ति॥नीजांवरासिवामोहमु
सलंचकरेत्वय॥योग्यातवास्तुरामात्मात्मात्माभूत्याद्भजाधनेतिग्रअपरःकस्याश्चनवृत्तांतंसरव्यायप्रखाह॥ज्यायत्वी
भुलिताशिवस्पसलिनंचकंनर्वांकोल्लसलोद्दुमुकुलीबभूत्यवशारस्याद्यादतारकमः॥आयस्तास्तमवाटिकाशिविलि
तप्रायांशुकःस्यद्वनःप्रायेणाङ्गमुखीसरबेशिषुरणांतेवसंलक्ष्यते॥७॥इति॥कश्चिदपरांमुग्धावरुडामारभ्यकमेणरु
दयोवनाकामुकीचर्णयति॥यसुष्णेबुद्धिलीमुख्यावृत्तिरभूत्योरभ्यमासीततःपुष्पंचोकुलिकाचपत्त्वद्युक्तेसारकतांतेत
तः॥पश्चात्सद्विद्वालिष्ठेष्वनिष्ठिःपश्चाद्वावेष्टितीयस्यास्तद्विरत्यालताविजयतेसाकापिनेत्रीत्युवः॥८॥इतिश्चानि
दूनितायैरेवाभ्यरोत्पुरुषःसंख्यापयतितेरेवाक्षरैःप्रतिवक्ति॥वीरायतेनेषुष्पंदश्यि॥मेष्वत्यमियोगोनसरव्याय॥रा
माधिकस्त्वभावाद्वर्यगमश्रीरसि॥सरलतानेत्वोक्तेन्नरा॥सन्मालार्दुगुणनायकगुणोत्तितसंपत्॥अधरकुतसकल

बंधजीवरुचिरसि॥ सर्वदेहसंपदामनोहरसि॥ रुच्यते कान्मासधः करोषि॥ त्वद्देश्यातिसमयान्वितं मेचेतइति॥ कश्चित्
त्विर्यस्तु दृश्यन्विति॥ मुग्धेसप्रियासि॥ अतनुकलहप्रियेऽतिरमणीयसिद्धं तमानेकिष्वुभाषणे ग्रन्थिः॥ कान्विद्विट्स्तव
न्निवधिकुर्वतीस्यस्ततांक्षिक्षयति॥ जरद्देश्या॥ मुग्धेमनोजातविकारमेतस्मिन्माकुरु॥ वृथेवानेन सहजत्येत्यात्म
स्तेहक्षयएवकलंस्यात्॥ यथातिर्वात्मयातितथाकुरु॥ अनिरादेव वृक्षमानागच्छतियश्चहिततरः प्रिवीतां॥ तुतः पर
मृतेनकिंतेप्रयोजनमिति॥ कान्विद्वेश्यागहकुर्याजादुहितरं विक्षयति॥ अनधिमणिताभिज्ञेकंठरुद्धेह पूर्वताथर्कं
सल्लुरुनव्यधनं प्राप्नोतिरुभिश्वतन्नपश्यतस्त्रिकृतः दुर्बल्सेप्रवृक्षिजीवीहि॥ क्षगतागुणानवात्रेतेप्रखयद्विति॥ का
न्विल्लस्त्रीचतुरं गुलीलातिवेदनवाजेन जारं वोधयुति॥ प्रियमखननुजस्याप्कुंजरं ग्रहण॥ समरनवाजिरुतचालुयस
स्याम्॥ पश्यपश्यसेनामेनात्मान्विकटगां॥ प्रकटीकुरुरथगावन्मायेज॥ याजयवंधीद्विति॥ एव प्राप्नोतरे॥ लसमानस
समयत्रागलितघनवांतमिकररमणीया॥ त्वारदः प्रभातवेत्यावभारतीत्वान्वित्येव॥ ५॥ अथोरितेस्तुर्येतत्तत्रकाल

त्रयदृतातंकथयंतीराजभवनवीथिकांप्रविश्य ॥ तत्रापिजनकदवये षुताधर्मदेवतातसदृतंकथयतिस्म ॥ तथाहि ॥ का
५२ मसियवेश्यांप्रति ॥ पूर्वेद्वद्वरोपांतएवक्षिद्वुर्गोहष्टः ॥ सत्यामर्त्रवच्छुद्धेविनिवेश्वितः ॥ कंचैविप्रंप्रति ॥ अयेखुपारात्रो
रामाराधनंकर्तं ॥ इदानीवहुधान्यालाभन्वितयाम्लानमुखोसि ॥ पुंजरीकनयनाराधनंकुरुक्लवाभ्रवतितेमनोरथदति ॥
कंचनयणिजंप्रति ॥ रात्रोत्थानीबीमोनिता ॥ इदानीमसियमधराधरागमनंसितयसि ॥ सत्यावतदुखातेकार्यसिद्धिः ॥ दुर्गतं
प्रति ॥ ग्रीष्मेवसूक्ष्मसंपश्यसि ॥ अपरंप्रति ॥ सूर्येस्त्रमितेश्यामालाभोभवति ॥ अन्यंप्रति ॥ मध्याङ्केसित्रस्त्वच्छमवगन्धसि ॥
अन्यंप्र ॥ पोष्णमित्याप्रश्नमराजांनंद्रक्षसि ॥ विटप्रति ॥ कावेशितेदुःखमपनुदति ॥ अन्यंद्रन्यप्र ॥ इद्रंग्रार्थिसंतानला
भोभवति ॥ मंदपुत्रांप्रति ॥ वसंतेतयांगजःप्रोटोभुवतीअसंशारदिधात्रीदत्तनिंभवति ॥ एवंजनमावृविश्यासपा
त्रमापोदयंतीस्मसर्थेयंकालत्रयवृत्तकथनंइतिस्त्वयमानाराजवद्वभयापिधरयाचेद्विनाश्वारिताराजभवनेमा ५३
साधा ॥ देव्यापृष्ठाक्षधितास्म्यन्नदेति ॥ ततःपरंसर्वसपिद्रवीमीति ॥ तत्रातिच्यपत्तेसध्येभिनयंतीश्रीबद्री

नारायणमस्त्विका जीनवैद्यथश्रीरंगेशविनूपान्तवीरभद्रनर्जुनगोकर्णलिंगेतिदेवता: प्रार्थयन्तीयष्टिकाचालयंतीरुद
तंद्विशुंताउयतीअयिराजदास्यः इयंराजांगनायदुद्दिश्यपृष्ठतिसाविपत् अंगजातानुवंधनी॥ महि॒ष्या: वृत्तमिदं॥ कि
मयेनस्त्रभिवृत्तांतःएषः किंतुल्लैंतिष्ठथ॥ सत्यमसंत्यवेति मुहुर्मुहुरत्रासयंती॥ अयिराजांगने सातमिदानीं मियमने
गयीताविस्तरैणदकुंनादस्तरः॥ प्रकृतमनुसरात्ति॥ तदकर्णयभूतवृत्तांतमित्यकथयत्॥ अन्नांतरे दीपीसमयं॥ अयिधर्म
देवतेऽक्मसुञ्चाः पित्राचयाधेऽतिभूतमिक्सिक्सत्यमसत्यमित्याह॥ सोष्ठि॥ मुटेप्राग्वृत्तमयधारयेतिवदामिनपिशाचपीडेति
॥ इयंकिलवसंतेकस्मिश्वद्वनप्रदेशोकंचनमिर्जरं निजरुं उरीकरुं उरीकर्णहरनेत्रनेत्रप्रभाजितर्चद्रं॥ चंद्रकुलाव
तं संतं सम्मानितं प्रासनादिभिः॥ अजीनवर्णनिधोटकेनवसतेन च विराजमानं॥ राजमानहरेण वक्षेण भुजेन च शो
भमानं॥ द्वियमिवसवत्यकरं॥ कमयित्रिषारचक्रवर्तिनमद्राक्षीत्॥ तत्रचाभिनिविष्टेयंकषांदशासवापत्तस्य
मसत्यवाविचारय॥ शृणुराजांगने॥ वर्तमानमयि॥ याचकजनतैव कामामिभूता॥ चंपककैलिकैवालिवर्गनिस्त्रय

यति॥दोह्नित्युक्तिरिवप्रसूतालोकनमिस्त्वा॥अश्वरततिरिवाक्षीमुरवाद्वीता॥शुभमृत्यश्रेणीवसर्वदापिका॥सुहृ
 ग्रा॥पतिब्रतेचपत्रवत्त्यंकानुमोदते॥केवलंतापीवतपतीयं॥अयिभूपकुटुंविनिभविष्यमयिष्यतु॥अद्यशोवात
 त्खबरयूतोधात्रीवकुलमालाभिधानाआगद्विकन्याथिनीसायदिकृतकृत्यातहरियसल्कविवज्ञीयति॥द्रव्यत्ववस्तु
 माद्यमवलंवते॥यार्वतीवकुलाचलख्यातिप्रथयति॥कमलपंक्तिरिवश्रीगिवामयोग्याभूता॥वीरततिरिवाततुजन्या
 नर्दतनोति॥देवकथितंकथननीयं॥इतःपरंस्तातुंनक्षयतेदुष्टामेसमलीशिशुरपिनाभिजातः॥तदनुमन्यत्व
 यामियथागतमिति॥एवमुखागतेकुहनाधमदेवतात्परुषेश्रीगिवासे॥धरादेव्यामपिसत्यमाहधर्मदेवतापुष्पस
 मयःपुष्पसमयश्चनर्तयतिशत्वेजनमानसं॥कमलाशुवाःकमलाशुगश्चद्वःसहएव॥भवतुसाकावकुलाभिधा
 नापश्यामितावत्॥यदितदागमनमनवकीकंतर्हिधर्मदेवतोक्तमनुष्टेयमेवेतिश्चित्यंत्यंत्यां॥परेष्ठःप्रातरेवयुथोक्त
 एरिवारासागतेवयकुलमाला॥तदनुराज्ञीसेयमेवेतिश्चित्यायसान्वर्द्धीनपयोधराम्यात्तदुररजकमाघट्यतीकु ४५

चोभ्रत्यालिंगनापयीत्पहस्तनिमतिरिकृतकोणाविष्करणाधातरिमहाराजयोग्योष्यारेःसत्कृत्यभवनंप्राप्याग
मनकारणमपृष्टत्॥ साध्यवद्दृ॥ देविधरेशुमदागमनकारणं॥ यस्यवाणीरुज्बासस्यपूताच॥ कामस्तनयःसत्य
श्रे॥ कुग्रीबोद्देहोश्वेश्वा॥ जद्वसपहस्तिपदश्रीः नखश्रेणीच॥ भूरिशोभावर्हचस्त्र्यसोदर्येच॥ सारसातुकामिनेत्रयुगु
लंवल्कंच॥ यस्मिन्दराजनिद्वारकार्यास्तद्यत्स्यभगेवेधःसदानस्यगजस्मदः॥ कुर्यादास्यवेणोऽकंटकाकांतिः॥ शूर
जातस्यदानेमंदिता॥ कस्त्रिग्धानांचनितानांमानहानिःक्षवचसांकुकानांवंजरवंकः॥ सरसानांनदीनाभ्रधोगतिः॥ तस्य
भगवतःश्रीलियासस्यदास्तीक्ष्यार्थनीप्राप्तासमीति॥ तदुक्तमाकर्ण्यसंतोषानभिरादेवीराजान्तुद्दृतमाहूयशुद्धंतराधर्मदेव
तागदितंवकुलागमनंरूपविस्मापितमुणिपुत्राःपुत्राःदशांचनिवेद्यविगलितवेद्यांतरंचके॥ सोपिस्करुगुरुमाहूयसमांविर
तदत्तंचकार॥ सचाहयाचस्यतिः॥ वर्षाविसरेणेवसर्वतोमुखपूर्णेनिहर्षण॥ रेरेगजकुलकमलिनीराजहंस॥ कमलाकमला
यस्यताक्षरताक्ष्योधिरापते॥ नंदीनीनंदीनीयस्यसतेगजन्वरोवरः॥ १०॥ यत्कीर्तिर्हसितंकर्खेकुचतदेमुक्तासरथादनंफाले

सन्ति लंकं सिता अं कलि को तं सलथा कर्णयोः॥ हस्ते हीरक कं कणं संधयलं वस्त्रं निरं द्युस्तले पादे राजतं हसको जयति सारिक्
 पं कजाधीतते॥ ३॥ किंच॥ मत्स्यइव सदायन विहार रसिकः॥ कूर्मर्यो धतं चंद्रगोत्रः॥ वराहइव क्षमा नितः॥ सुराणसंहइ
 वनस्तिंहः॥ वामन इयो श्रमार्गणः॥ भार्गवइव सहस्र वाहु गर्वहरः॥ शमइव अचलोऽद्विरुचिरः॥ कृष्णइव भद्रानंददायकः॥
 बुद्धइवनयज्ञप्रीतः॥ कल्पीवस्तु कुतोऽद्विविदान्॥ अथाचालमुपमित्यासाएव सत्स्यादिरित्यार्थवादः॥ भद्रारव्यः प्रसदेऽजलश्च
 सततं वोराजहंसश्रिया आजिष्मुः सकुमारतां समग्रमधो वे धनोऽद्वासितः॥ सश्रीमान् जयति प्रकाममस्तरश्रेणी कृष्णी हीर
 गंगायद्वजगंडवत्॥ गगनयत् गांगेय वक्षेय यत्॥ ३३॥ इति यावद्दृतिता वत्कश्चिद्रागमं त्रीबुद्धश्री तोनामकथयां वभूय॥ भो
 देवानेन सकरपुरोधसोक्तमाकर्णयतामया गुप्तिं विस्मृतमिदूनीं जानाम्पर्हतं॥ सहित तदशावतार इति सत्यमेव॥ तथापु
 क्तगुणान्वपश्यामि॥ तथात्येनं॥ मत्स्याद्यतारेनीरसंचरणचलमाहुः॥ केऽमैष्यवतारे धृतमंदरागं॥ वराहेतुकप्रीतियु ४५
 र्तं॥ नरसंहेतुकयाधुतनयोनं दित इति॥ वामनेऽयवग्निश्वरोधेन सवर्नगत इति॥ भार्गवाद्यतारेष्वर्जन इति॥ रामा

वतारे शर्मं गमया येति ॥ वौद्धारतारे अहिंसानं दं बभार ॥ कल्पयतारे कलि सर्कुत मध्य यतरे ॥ अपि च ॥ राम एव कुलं इ
त्याचायोचित्तिन दयि विचार्य ॥ कृष्णो हत्यानं ददः ॥ राम रुत्य हत्यानं ददः कर्थं जातः ॥ देव शशुकृष्णाय तारक थास पि ॥ पा
लितार्जुनोपि भग्नार्जुनः श्वासो ॥ किञ्च ॥ वालडी लाच ग्रन्थमस्तितद्वाचामगोचरो स्तमाकमितः परं देवः प्रमाणं प्रिति ॥
उत्तात् तुल्णि त्तिने समिते राजमंत्रिणि संदेह दीक्षा रुदे भूषे पिपुनर्देहाचार्ये कुपित इय ॥ हं हो राज यज्ञम बहुश्कृत प्रगत्
भो समिति धरन प्रायां ॥ देवे प्यस्पृष्ट दोष गंधे शाद्वासाम अर्थात् कुषमासे पयसि ॥ शशुरे ॥ गंगाधार सरोज पुष्परसति व्यालधि
पत्तल्पति त्रेतो कर्णचुदुं बन्ति दूरसेन दैवी रथत्यं उजः ॥ कालः शास्त्रतिशासन यतु दिनं सायेदयाणी गहयि व्यर्यस्परमायि
लासरपि केतस्मन्बकिं सद्गुणाः ॥ ३३५ किञ्च ॥ सत्य ब्रत दयाशाली न किं मस्यः ॥ एषी कृत मंदरागः कूर्मः ॥ वस्त्रम य
लं कृतो वरा ह ॥ हिरण्यदान दक्षो नृसिंहः ॥ विक्रम प्रसिद्धो यामनः सहस्र करयि रोधि प्रताव प्रसरो भार्गवः ॥ धर्मदीक्षा
गुरुरामसत्यान्वित कृष्णः ॥ सर्वज्ञे बुद्धः ॥ सत्त्वं तजनकः कृत्वा ॥ अपि च ॥ यस्मिन्नक्षत्रियिति ॥ आपणे आपणे रोहि

एवः॥ मंडले राजानः॥ पंजरै रशकाः वने रद्दुमाः॥ यीथीषु रनिर्जीराः॥ सारते रद्द्राण्य॥ विले रचक्षिणः॥ अरण्ये रस्ता
५६ मायः॥ तस्मिन्सि धराजनिग्रहोपायविदिदाकारथमिन्ने श्रीकृत्स्नेदेवेशायरत्वमधिनिर्विस्मयाय॥ अन्यथाशबरीकर्थतुष्टेत्॥
तिष्ठतेतदस्मद्द्वचनं॥ पुराणाच्यार्थः शुकः प्रश्नयः॥ इतिघटतिस्मृतिभावकृतसंनिधानः यथाविधिपूजितः कथयामासक्षुक
योगी॥ राजन्नवहितोभव॥ पुरात्वकुभेतायां श्रुतरुद्यस्यात्प्रष्टमानेषु उप्यप्रवृष्टेषु कश्चिद्वामो नाम राजादशरथिरयोधा
धीशद्विती॥ यस्मिन्नाजनि॥ क्रतारातितुत्प्रवृष्टश्र्वद्विव॥ व्रालुणगणो जेवात्कश्च॥ स्कम्हितो वसंतदवक्षवियचयः अ
शोकांकितश्च॥ यस्पचराष्ट्रेगिरिविभ्रमाः गजाद्वद्विजाः॥ समद्विजाद्वगजाश्च॥ स्कप्रतीकस्यहणीयाः करिष्यद्व
तरुण्यः सार्वभोग्यो ग्यान्तरुण्यद्वकरिष्यः॥ कलमहितावाणीवकेदारश्रेणी बुद्धान्यद्वाकेदारश्रेणी वद्वाणी॥ रा
क्षसविभवान्तदश्रवणं हिसमास्कचक्रवर्तित्वं॥ राजन्मुखालनिचयेरक्षतियस्मिन्वर्त्तपरां राज्ञि॥ १५॥ सहिसत्करागश्चे ५६
मंशैवशरासंकरं च सीतायाः॥ विवं रक्षगते पेराजकर्वन्वपी उत्तरं चक्रे॥ १५॥ अनुभूतचापभंगः पूर्विष्ठाग्रहदशदारभं

गः॥वहुगुणभंगः सततंचित्रं रतथावीवीरेस्मै॥३६॥ सजयतिकथनधनीगलिस्यमाग्गिसननि:श्रेणिः॥ इनस्तसंशितता
रताहंकश्रीः कृपागणी॥३७॥ आश्रगजानुहताशनसात्कृतलंकायुरीतदीशोयः॥ सीतादर्शनकुत्रुकीसोव्याल्कुरुत्पु
एष्यरिणामः॥३८॥ विरहाञ्जिः शंतिमगात्मविशतिवक्षिदेहुकुलदले॥ नहिंचित्रंसीतायामुत्सेनोत्प्रशांतिमेतिकिल्॥३९
तदरुचित्रभानुप्रयेशविनिर्गमपूतासीताप्राप्तराज्यंराममवादीत्॥ आर्युत्रमायासीतेयमायासितादुरात्मनाराघणहतके
नतद्वियंभार्यापदेख्यापनीयेति॥ रामस्ततदाकृष्णं॥ प्रियेजानुकि॥ एकपत्नीव्रतधरोहमिदानीकृतकृष्णवतारः तारेशमुखी
मेनामेनांगजातामिवद्वावः भूभरस्तामंगीकरोमीर्यभाणीत्॥ राजन् रसेवपद्मावतीसएवश्रीनिधासत्त्वयोरुचितएवसंबंधः
॥ कोव्रसंदेहः किंविलंघेनलिरघ्नतांउत्तमपुत्रिकेति॥ अथाक्षशभूपतिरक्षसलग्रयत्रभगवर्तभागवतप्रसरथंशुकंबकुलया
सहप्रेपयितुमिष्टकुमारीप्राप्तादस्तिरुतांबकुलां॥ भटीगजः करोनीतिरपिवेंकटभूपते॥ यत्सेवदानरसमाभातितज्जुवर्गवत्
॥४०॥ यांताभालकटांक्षामिरूपवद्वाजतेसर्वे॥ रोहितांकोल्लस्त्रियोद्धानंशेषाच्यत्प्रभोः॥४१॥ इति श्रीनिधासगुणवर्णन

प्रनुराजपुत्रास्वहस्त्वर्पतीमाहूयफरंगीद्राचलंप्रेषयामास॥सन्यश्वोपिसपक्षस्तदहरेयप्राप्यथाशब्दपूजितः॥चंचलश्रीम

५७ दृष्टःश्रीनियासतयाहिनः॥अक्षरमनिकर्त्तोपिताद्गेवेतिरिस्मयः॥२२॥तस्यत्रोरपितनारीमताविंदृपिकप्रभो॥सवत्संयुक्तकु
तलःसान्यसंख्यकुंतत्वा॥२३॥इतिसजयसद्वक्षर्थीर्य॥प्रतिषादुहितरस्यांगर्गांभवेत्विवर्तीनां॥जगहेतरीयकन्यांलक्ष्मीकृष्णः
कुलआथे॥२४॥इतिबहुकृतप्रोत्तर्मोक्तवर्जुसविवत्स्वागमनकारणंचनिवेश्वतोषयामास॥रजानेस्वल्पेतत्॥नकस्तुशु
क्याणीतोषहेतुः॥पुनश्चशुकःश्रीनियासमाह॥देवसर्वमपिवृदारकरदमाकारय॥अधनातु॥सर्वत्रपरपूर्णयाहिनी॥सम
द्वकमतःउत्पृष्ठमानहरिकर्दयः॥स्फुरञ्चापःञ्चाहितकरःशूरराजतेजोपहारकः॥दृपस्तारंगभिकरःमहाशवदयवर्षीसम
यःसमाजगाम॥यश्चाङ्गयोनिरिवतिरिवसर्वसत्त्वाकरः॥संवर्तीइवहृष्णानेकरुद्धोतप्रतापः॥अनुकूलनायकइवसदावत्तका
महितः॥भारतरणद्वहस्तिखराजः॥दुष्पदद्वविशिखंडिनंदनः॥दुर्जनद्वभिन्नसेतुः॥तालघनप्रदेशद्वमन्तधेतुकः॥तु ५७
मिष्यसंजातकीर्तिः॥आनंदयतिषार्तीकराक्षद्वसर्वे॥अपिवेहानीमसहमानतपःस्तियितासाः॥घनश्रीद्वस्तुहाः

॥मित्रस्यराज्ञोपिनानुग्राह्याः॥इति सूचयं ताविष्यपुष्पवंतोनयन गोचरीभवतः॥द्रावयं तद्यशुभिचरित्रं॥मदनगुटिकाधनुर्का
ताः॥कुमरकलिकाइव पर्तिकरकाः॥जीवनप्रदेष्वपिचपलाः द्विरसगतं नवधन्तीतिकथयं खश्चमेष्वेषु क्षणं राजं तिसो दामि
त्यः किं बहुनामारथो लासनिदानेन क्रक्षरादृदप्तिहारिणा॥अनेन हं सरिषुणादेव कीनं दनायितं॥२४॥ देवेतः कथवामिजं
रुशोभावुहे॥स्कमतः संदेहस्कंदरो॥लघीवृष्टिकासरेकृतविदयाशरद्महो त्वं वस्तुभवतु देवदतित्वं च तदनुम
खास्याश्रमं गतवतिक्रमित्वा विभेदे भुके वक्तुलाहस्ताषितिप्रायत्यावसंतमिव सकलं कंठशोभं॥ग्रीष्मा मिव शुक्रि
तारमणीयमितं॥वर्षाचासरमिव प्रयोधरसंबंधस्कंदरं॥शरतस्त्रयमिव राजश्च द्रुगुणं॥हसंतमिव स्पृहणीयमित्र
करं॥निश्चिरमिवतपस्त्रितिज्ञापुर्कं॥मेऽक्तिकहारं कंठालं करणं विधाय कदाग्नेष्वरदितिविनितयन्॥न बुरसकमनी
यशीतशीतस्य भावेत्तस्तिसंघनसारो ज्ञं भणेदेकेतेशः॥कविरियन्तमर्गेष्वाचाय याचार्यविलासे विहरति संचय वर्षावा
स्ते श्रीनिवासः॥२५॥ ॥दृतिश्रीनिवासविलासे चतुर्थो लासः॥५॥ ॥श्रीहरंव॥ अथतस्याद्युणियासरकला

रमण्यांक्षीणरसाथांगतायां॥१॥ दृश्यादश्यगोरपयोधरां॥ हंसकलसन्नीरजपद्मं॥ स्फुटपरिकलितनिर्विकरसां॥ निरव्यग्रहरा
५८ दासंषुटभिरामां॥ अद्यादशुभांकुरमाप्रकयेपतक्षमानक्षान्त्रमालां॥ अतनुबंधजीवानंदकारणं॥ रभेकथिष्ठंदेधानां॥ शु
रुव्याहारमणीयां॥ स्फूर्जञ्चंदृशालिनिश्शाभिरामां॥ लळितत्तणालमूजामूषितां॥ शरदसाक्षादिवपद्मावतींगिरावण॥ दृ
गुणीतरणरणके श्रीग्रीष्मासेमरालकः पयाद्॥ वेणीर्णिंफितकमलश्रेणीसंसक्तजंचरीकुला॥ एणीदृगिग्नानंदद्राणीने
वासकस्पश्चरदेषा॥ आमोदितकमलाशयमुवुध्यविभ्रप्रसादमूषिष्ठं॥ श्रीकृष्णयोः सर्वीवन्नंदतुदेवः शारस्मणं
॥२॥ इति॥ अथतेनप्रथमरसासारंगभितेनश्चोकद्येनंचमलुतोवलाभीयमानद्वमदनेन॥ प्रयागमियभारद्वालसंचा
ररमणीय॥ स्वयंवः समुहभिवलसञ्चंद्रभासंकाशसोदर्ववहं॥ स्फुटमियअपहृतक्रोंचमर्द॥ पर्वतेकरेशमाश्रित्वा
५९ मरालकमरारीदेवः॥ वयस्यपश्य॥३॥ वित्रवर्णसमुल्लासः सर्वदृजकुलाग्रणीः॥ शुकः कूजतिसानदनिश्चिल
श्रातिसोरव्यदः॥४॥ इति॥ शक्त्वामरालकेषि॥ देवतिष्ठत्वेतत्तशुक्कूजमंकिमतेमारुंतुहेतदेवस्य॥ तत्त्वुक्कूजनं

स्मरतुभवान् ॥ यत्कालसर्वदृष्टस्पृष्टतरगजस्त्रः इतिभूषणतिसत्त्वा ॥ साफभणिर्त्यथस्यनेतिक्षणघयन् ॥
स्मृतिमावृक्तस्त्विधानेऽनंताभिधानेऽद्वयपिसपशाविद्याहमशेषग्रहणे ॥ भवद्यांगिरिकतप्रेमावासः चतुर्मुखः
शिवश्रसर्वमिरगणेः सहागदेतिवक्तव्यद्याज्ञाप्यवर्णत्रिकाचदत्याप्रेषयामास ॥ ततश्च ॥ अभूतपतंगाधिपतिः सपत्रोन
तद्विवित्रसयतोगरुत्मान् ॥ चिन्तफणीद्विषितधृष्टियद्विंदुर्जमनुष्पतिगासदेवे ॥ ५ ॥ अथताभ्यासावारिताः सर्वेसबुधाः
अपिविद्युधाः ॥ भवेनविभवेनचरजमानाः ॥ मानयुक्ताविमानकक्षश्च ॥ फणीद्वाचलसगमन्तरौकः तदतुतान्त्राग
तान्त्रवीक्ष्य ॥ देवएतेस्तानंदकोशिकमित्रांगजशुक्रहरिप्रभृतयः सप्रसाः सयमाः समृग्रुतिकाशेषाः ॥ सापाटाः वै
श्रवणतसरः देवाः मुनयश्चसमागताः ॥ तत्रएतेदेवाः ॥ सकामाजप्यकामाः ॥ देवस्थियसद्विद्याभम्बुद्धाः ॥ राशयः
सतुत्ताजततुलाः ॥ ग्रहाः सत्त्वमिंगत्वाजप्यसूर्यमिंगत्वाः ॥ किञ्च्च ॥ एतोद्विजराजोगरुडस्थधांशु ॥ मरुलियतारोवायु
पुरंदसेऽपि नियमिततारोगरुस्येऽपि ॥ शिखिरव्यासोस्त्रुद्वेश्यानरो ॥ आलाभुवोमदन्तचतुर्मुखो ॥ अपिचान्येकेचन ॥

शिवाइवसमंगतः गांगेयभूषिताश्च ॥ अग्रयन्नयरोहितश्चाः सहेतयश्च ॥ ब्रह्माण्डवस्त्यासकाः सुकुमाराश्च ॥ दीर्घा
४९ एवाइति विष्ववसेन प्रदक्षितान्निरीस्य सहर्षस्त्वं भजीगदत् ॥ सेनापते ॥ यथायोग्यं एतान् अवतारयेति ॥ सतु देवेन पूर्वमेव अ
षितास्ता रिताश्चेति वर्द्दते वन्निगत्यक्षणासु नः प्रविश्य विज्ञपेत् ॥ देवमङ्गमनासूर्यमेव सुखं प्रकार्यापुरं दरः ॥ १
वरुणस्त्वा काशागं गानिकटएव सानंदः ॥ २ ॥ धनदः पुण्यजनावासयोग्यं गिरिजात्मसमाप्तिः ॥ ३ ॥ रंभावने जागरुक
स्तिष्ठति नलकूवरः ॥ ४ ॥ भानुः कांचनस्तांभिरामां खायामाश्रित्यक्रीडति ॥ ५ ॥ स्कंदत्कर्त्तव्यसेनांक्षयमपि न मुचति परे
भ्यः ज्ञाकमानः ॥ ६ ॥ चंद्रस्तारोऽन्नसितमंडपे निवसति ॥ ७ ॥ द्वियः परितः पर्वतभुवं परिपालयन् वर्तते ॥ ८ ॥ मृत्युर्वेक
ठभूपालेवेरमुख्यापितः ॥ ९ ॥ मदनस्कंददेवस्पनिकटएव धतशरन्यापोयामिकव्यापारासकाइति विदितमेव ॥ १० ॥ दै
वास्यकुर्विदिज्ञाप्यमासति ॥ ११ ॥ ईद्रत्वं हिहेति वास्तकिप्रभूतिः सर्वगणः त्विभेति ॥ १२ ॥ वाक वह्नियोक्त्रोप्येकत्रन तिषात ॥ १३ ॥ वृश्चिकराशः स्थलनमिलति ॥ १४ ॥ पराशरः कम्याराइतिकर्त्तव्यथानगदेत्तथादेवेन यक्तव्यः ॥ १५ ॥ स्कंदवरुणो योगाहि ॥ १६

नीपतित्यैप्राप्नुकलहौ॥१५॥अयिगायदेश्यनरः अंद्रोनवैवाहि कोनास्कं दर्शणिश्यव्याकुलयति॥१६॥तदत्रकागतिः इतः
परंदेवः प्रमाणमिति॥देवे चिस्मे रवदने रुतं चतुरालायेन सर्वोषिजनः क्षधातुरुद्भूतिवद्॥कथयचतुरानन्मदूचसोंइति
आज्ञापयति॥विष्ववस्तेनोक्तः परमे वृकुवेरप्रवदत्॥धनाधिपतेदेवः श्रीनिवासज्ञापयतितावत्॥मीनमेषकुभरात्
योवर्तते॥१॥देवानामन्तर्खामिषु-सरसिरुरेवरुजापितं॥२॥काष्ठा थंडिग्देवताः सत्येष॥३॥पशोर्धमिष्वाज्ञापिताः॥४॥अ
लं रुतयः कविनापर्यताएव॥५॥अव्यदापादनीर्यभवति॥तस्माद्वानेवद्वारणमिति॥तथास्त्वितिनोक्तेगहीत्वाद्यजातंतर
योग्यं जन्मतं नद्यापारेनियोजयामास॥तथाहि॥कामदानेशंकरं॥स्करभिद्यसाधनेवसंतं॥२॥आशुंगमनागमनव्यापारेवा
युं॥३॥न्रं द्रवरमणियहणमोक्षव्यापारेस्त्वभन्तुं॥४॥यनिताजनसखारेमदनं॥५॥अतनुदीपप्रदोधनेचंद्रः॥६॥आर्यसापा
उनेस्कंदं॥७॥गीतादिश्रवणेवेश्रवणं॥८॥सर्वव्यापारेषु मंगलं॥९॥इति॥समाप्तारेषु मिषु देवेषु चनोषु च॥वित्रं चित्रं वि
शेषेण यद्यासो भूत्समारतः॥१०॥ततश्च॥अव्यवर्गत्वानमाचरितुं प्रवृत्तस्त्वालजातलक्ष्मीस्त्वितिः॥अर्वितयद्वेवः॥लोके

सपव्रतेनसंप्रकोषिकासा रेभुयनाधारोभवति॥ यकमलएयर्वद्वीदीषाकरोविसर्वज्ञनूडामणिरत्यातिंलभते॥ समग्रसर्वैः
 ५० शशधते॥ सश्रीकर्त्त्वयमर्द्दपुरुषोपचंडीदीषाचतिनीकुरुते श्रियः इति ॥ अवांतरे विदितप्रभुक्षायः उत्सर्विमः साथकिपुन्नि
 वमित्रभावं॥ प्राप्यकर्त्त्वीरपुरं॥ तत्रन्न॥ क्षीरपारथारकम्यां॥ भाषास्मरहयहे षाढोषांबुजलोचनादिरोभूषा॥ दीषाहि-
 तत्प्रयोषासेषामप्यस्त्कुलितपरितोषा॥ ६॥ इतिरूपत्वागतयाप्यागमनुकारणकिमितिपृष्ठः॥ तांवभाषे॥ देविशेष-
 देवः श्रीनिवासः भुजंगराजद्वीलेनिवसतीतिज्ञातमेवरवतु॥ सहित्तारीरजातरीउयादूयमानमनाः कांचनलतांगीकमलां
 कमलपाणिमाश्चित्पूर्णकामोभयामीतिज्ञामाह॥ तदत्र॥ श्रीषाचलंगतयाभयया भवितव्यइति॥ अथक्षणादेवकर्त्त्वीर
 पुरान्निर्गतयोः सूर्यमिधानरमणीययोः॥ सहायात्कादकयोः॥ पुष्करोद्धासिकरयोः॥ गगनमध्यस्थितिश्लाघयोः॥ शे-
 षाचलनिकटंप्राप्तयोः॥ तपतक्षीराभ्युक्तयोः॥ प्रथममागतेऽनेशोक्तनदृष्टकार्यः॥ देवआगतादेवीतिविज्ञापयति ५०
 तस्मिन् आश्छिष्यतमाह॥ श्रवणोज्ञासकुद्यन्तेताराश्वासनतत्तरः॥ अनुभूतरसाखेषः सूर्यज्ञेवात्कोभवेति॥ ६॥